

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytőzsdejében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félfévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A regőczei küzdelem botrányai.

Undorító s fölháborító az a harcmódor, mellyel egynémely obskurus alak a nyugalmat, a közbékét földulja, s mellyel önző céljait ki akarja elégiteni. Bács-Bodrogvármegyében már sokszor magasra csapkodtak a pártpolitikai izgalmak hullámai. A kortesfogások tömördek módja és formája ejtette már bámulatba az embereket. Nincsen körmönfonság, raffineria, amit ilyenkor, választási mozgalmak idejében a kortes leleményesség ki ne eszelt volna. De az a szemérmertlenség, az emberi jóérzést megbecstelenítő durvaság, amit lelkiismeretlen emberek a regőczei kerületben elkövetnek, fölülmul minden ehhez hasonló történetet.

A regőczei kerületben ugyanis *Latinovits Pálnak*, akár ötven jelölttel szemben is való megválasztása bizonyos. Ezt az ő eddigi közéleti munkássága, az emberekkel előzékeny bánásmódja és politikai következetessége biztosítja. *Latinovitsnak* a kerületbe való nagy népszerűsége fáj egynémelyeknek. Ezért hátamögött, orozva próbálják támadni. Néhány izgága alak, aki *Lányi* szekerét tolja, azzal igyekszik a zsidóságnál hangulatot kelteni, hogy *Latinovits* antiszemita. Pedig jól tudják ezek az alakok, hogy *Latinovits* amily rajongó hittel csügg a saját vallásán, amily odaadó szeretettel ápolja érdekeit, épp oly jóindulattal karolja föl a református, gör. kel. lutheránus, vagy izraelita vallás érdekeit. Az olyan nemes lelkű, fentkölt gondolkozású emberbarátnál, mint *Latinovits Pál*, a felekezeti türelmetlenség kizárt dolog.

De még csunyább, piszkosabb az az eljárás, amit egy *Huber János* nevű rendbontó, magával meghasonlott alak mivel. *Dr. Landauer Béla* néppárti jelölt mellett korteskedik, miközben azzal támadja *Latinovitsot*, hogy nem jó katolikus; nem harcol felekezete érdekeiért. Azzal a *Latinovits Pállal* szemben meri ezt mondani, akinek a zombori hatalmas templom közsöni létét, akit pártállása nem feszélyezett abban, hogy a debreceni átiratnak a vármegyei közgyűlésen való tárgyalása során lelkesedéssel és elszántan kelljen sikra a vallására sérelmes átirat elutasításáért. Neki köszönhető nem egy oly alkotás, mely a katolikus egyház erkölcsi javait erősítette, növelte. Ez ellen a férfiu ellen irogat a rutlelkű *Huber János*, moeskos tartalmu, hazug röpiratokat. Könnyű neki. Van aki fizeti. *Landauer ur* feneketlen erszényéből telik a *Huber* koma honti képviselőségére és néhány ezer röpiratra, no meg egy kis fejedelmi honoráriumra. Pénzért mit nem tesz a derék firma: *Huber János* még azt is megteszi, hogy *dr. Landauer Bélát* (vagy amint ő mondja röpiratában: *Béla von Landauer*) az igazi, hamisítatlan, patentírozott katolikusnak kiáltja ki. Pedig velünk és sok százezer emberrel együtt ő is tudja, hogy *Béla von Landauer* (hát már nemeséget is díjmentesen(?) adományoz *Huber koma*) ujfent katolikus, aki önző érdekből,

politikai számításból hagyta el ősei vallását. Hogy *Huber* koma le ne tagadhassa, hát ide íglatjuk *Béla von Landauer* születési bizonyítványát.

1258/1910. anyakv. niv.

Kivonat

a pesti izr. hitközség születési jegyzékéből.

A G. betűs 243. lapja 542. sz. a. az 1870. évről a következők foglaltatnak:

Az újszülött neve: *Albert*

Születésének ideje: 1870 május 9.

Neme: férfi.

Származásának minősége: törvényes.

Az atya: *Landauer Ede* kereskedő.

Az anya: *Weisz Fáni*.

A szülők lakása: 3 korona-utca 14.

A bába: *Bobitschek Johanna*.

A körülmételő: *Weisz Lipót*.

A koma *Sonnenfeld József*.

Kelt Budapesten, 1910. május 18-án.

A Pesti izr. hitközség rabbinátusa, mint anyakönyvi hivatal:

Gombos Ignác
anyakönyvvezető.

Dr. Landauer Albertnek egy szép napon politikai szándékai támadtak, s akkor elment a budapesti VI. kerületi plebániái hivatalba, ahol a keresztséget és egyben az *Ede* nevet fölvette.

Báró Vojnits István diadalutja a verbászi kerületben.

— Kiküldött tudósítónktól. —

A mit folyó hó 19-én megjelent számunkban már előre is jelentettünk, az teljesedett. *Br. Vojnits István*, a verbászi kerület nemzeti munkapártjának képviselője, programbeszédét immár a kerület minden egyes községében elmondta s mindenütt hatalmas, kitörő lelkesedéssel fogadták a nemzeti munkapárt ezen kimagasló alakját, kire vármegyénk is csak a legnagyobb büszkeséggel tekinthet.

Br. Vojnits István körútját, amelyet méltán diadalutnak is nevezhetünk, e hó 21-én kezdte meg a választókerület egyik legnagyobb községében, *Kulán*, ahova a reggeli vonattal érkezett meg.

Óriási néptömeg viháros lelkesedése fogadta a vonatról leszálló bárót, akit a lelkes közönség szeretetének erőteljes megnyilatkozása láthatólag meghatott.

Miután *dr. Deák Béla* gyönyörű szavakkal, tartalmas beszédben üdvözölte a kerületnek volt népszerű képviselőjét, a közönség zúgó éljenzése közben megindult a hatalmas menet a községbe.

Elöl lovagolt egy 105 tagból álló lovas bandérium, melyet egy beláthatatlan hosszú kocsitábor követett. Az egész község ünnepi jelmezt öltött magára; lobogódisz, gyönyörű drapériák által ékesített házak és anépekajkán megnyilvánuló tomboló lelkesedés jelezték az ünnepi hangulatot!

Az a néhány szál Baloghy-párti ember akiket előző este a kortesek egy kis korcsmában (ahol — mellékesen megjegyezve — 24, szóval huszonnégy szavazó kíséretében Baloghy is megjelent, hogy dühtől részkető szavait még egyszer utoljára hallassa és egyszersmind fájdalmas hattyudalát is elzenghesse) csupán a szólásszabadság kedvéért agyonpálinkáztattak és akikre vonatkozólag azt a biztató kijelentést tették hogy »nem kell őket veredésre és záptojáshajigálásra biztatni, de ha jogos felháborodásuk valamilyen módon kitörik nem kell őket visszatartani« — félve bujtak össze és a dühtől és irigységtől sápadozva sandítottak a menet felé. — »*Kula, az a hires Kula*,« ahogy Baloghy ur mondani szokta, ugyancsak kitett magáért: olyan hatalmas lelkesedéssel és olyan imponáló erővel fogadta *br. Vojnitsot*, hogy ezen erővel szemben még a Baloghy-párt aljas cselszövényei, gonosz hazudozásai és komisz rágalmi sem képesek Baloghy pártjának a roncsait, a veszett fejszének a nyelét megmenteni.

A kulai piacteret teljesen megtöltő és ezrekből álló közönség zúgó éljenzése mellett kezdte meg báró *Vojnits* programbeszédének elmondását, kimentvén magát beszédének elején, hogy közbejött betegsége miatt ezideig nem volt képes a választópolgárok között megjelenni. Miután még kiemelte azt a kölcsönös ragaszkodást és szeretetet, amely közte és *Kula* község polgárai között mindenkor fennállott volt egy gyönyörű történelmi fejtegetéssel vezette be programbeszédét, a magyar nemzet történelméből merítvén a tanulságokat a jövőre vonatkozólag.

A koalíció hibás politikáját — amelyet sajnos mindnyájan ösmerünk és amelyet áldatlan politika következményeinek terhe alatt ma nyögünk — néhány rövid és markáns vonással jellemezte. Majd áttért saját programjának kifejtésére; sajnos, hogy térszűke miatt nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a gyönyörű és tartalmas beszédét egész terjedelmében leközzölhessük. Kénytelenek vagyunk azt csak főbb vonásokban ecsetelni.

A katonai kérdéseket illetőleg legalább a 9-es bizottság programját tartja megvalósítandónak; az új katonai büntetőperreudtartás mielőbbi elkészítését, fontos szükségletnek tartja. A jelvény és címer-kérdés olyatén megoldását kívánja, hogy a magyar nemzet jogos és alkotmányos kívánságai a nemzet érdekeinek megfelelőleg teljesíthessenek. A katonai szolgálat idejét 3 évről 2 évre tartja leszállítandónak. A póttartalékosok számának kontingenálását kívánja.

A nemzetiségi kérdést illetőleg *br. Vojnits* azon az állásponton van, hogy minden egyes nemzetiségnek törvénybe iktatott joga van anyanyelvének használatához. A haza minden egyes polgárának elsőrangu érdeke, hogy az állam hivatalos nyelvét, a magyar nyelvet tudja, de a magyar nyelv tanítását nem kényszer útján kell kieszközölni.

A bankkérdés nem politikai, hanem nemzetgazdasági kérdés. Valaki lehet a legszélsőbb 48-as, avagy bölcse mérsékletű 67-es

és bármelyik elvet vallja. lehet önálló avagy közös banknak a híve anélkül, hogy ezáltal 48-as, vagy 67-es elveit megtagadni volna kénytelen. Ő a maga részéről a közös bank híve, amennyiben az országnak jogosult gazdasági érdekeit a közös bank alapján kellőleg meg lehet védeni. Ha azonban ez a közös bank alapján nem lenne lehetséges, akkor az önálló bank alapjára kell rátérni.

Gazdasági téren az országot szomorú helyzetbe sodorta a koalíció hibás politikája. Ezen a szomorú állapotban lehetőleg segíteni kell. Az adósságok felszaporodásával az ország lakossága súlyos új terheket volt kénytelen magára vállalni; az adótörvények hibája folytán ezt a terhet sokszor tulnyomóan azok viselik, akik arra legkevésbé képesek. Az adótörvények megváltoztatása tehát szükséges és kívánatos olyképen, hogy a nemzetnek azok a rétegei, melyek ezeket az adóterheket leghevesebben bírják el a terhekhez a legkisebb mértékben járuljanak hozzá. **Ő a progressív adórendszer híve. A létminimum megállapítását is szükségesnek tartja.**

Választási törvényünk is revízióra szorul. Feltétlen híve annak, hogy a választói jog a lehető legszélesebb alapokon, amennyire csak lehetséges, a nép minden rétegére kiterjesztessék. Azonban két biztosítékot feltétlenül szem előtt kell tartani. Az 1-ső az, hogy a magyar nemzet szupremációját az országban fenntartassék, 2-szor, hogy az ország békés fejlődésének, gazdasági és kulturális előrehaladásának semmiféle akadály ne legyen. Afelett lehet vitatkozni, hogy hol vannak ezen biztosítékoknak a határai, de az kétségtelen, hogy ezeket a biztosítékokat fenn kell tartani. Különösen hangsúlyozza, hogy a munkásságnak meg kell adni a választói jogot, mert annyi intelligens elem van közöttük, hogy nem kell félni attól, hogy a fent említett 2 biztosíték nem fog megtartani.

Ezek képezik a hatalmas és gyönyörű programmbeszéd vázrajzát.

Kiemelni kívánja, hogy minden egyes polgárnak jogos, igazságos és méltányos kívánságait miként a múltban, úgy a jövőben is töle telhetőleg támogatni fogja.

Az óriási lelkesedéssel és zúgó tapsokkal fogadott programmbeszéd után dr. Lelbach László német nyelvű beszédében hatalmasán megtámadta az ellenpárt jelöltjének az általános, titkos, egyenlő, községenkénti választói jog kérdésében elfoglalt álláspontját.

Baloghy Ernő ur ugyanis a Justh párt tündöklő »üstököse« 1908-ban egy választási törvénytervezetet dolgozott ki és ezen felül »A magyar kultúra és a nemzetiségek« cím alatt könyvet írt, amelyben politikáját kifejti. Dr. Lelbach László fényes meggyőző erővel mutatta ki a híres socialpolitikus szélpálfordulását. Baloghy Ernő ugyanis a mostani választási küzdelemben »az általános, titkos, községenkénti, egyenlő, mindenkire kiterjedő« és az Isten tudja hányféle jelzővel ellátott választói jog behozatalát akarja, legalább ezt hirdeti. Igen ám, de ha elolvassuk az ő törvénytervezetének 3 §-át, furcsa felfedezésre jutunk; ez a szakasz ugyanis azt mondja, hogy »aki magyarul nem tud, a választói névjegyzékbe fel nem vehető.« Hát ez az általánosság és egyenlőség?

Aki azonban nem értené meg ennek a rövid szakasznak az értelmét, annak szolgáljon bővebb magyarázatul »A magyar kultúra és a nemzetiségek« című művének az a része, amelyben ennek a szakasznak indokát kifejti. »Aki magyarul nem tud az nem képes az állam iránti kötelességeit hiven teljesíteni« mondja Baloghy Ernő. Hogyan, hát ez az ember, aki ezeket az elveket vallja, ez az ember ölelkezik mostan az idegen nyelvű választókkal és kívánja, hogy reá szavazzanak? Hiszen éppen ő az

a fenti tervezet megalkotója, aki tőlük elvenné a szavazati jogot!

Viharos helyesléssel fogadták Dr. Lelbach fejtegetéseit, amelynek végeztével *Boberity* Milán gör. kel. lelkész szerb nyelven gyönyörű és a jelenvoltakra gyújtó hatású beszédet mondott s ezzel a népgyűlés befejezést nyert.

Délután *Báró Vojnits* folytatta körutját *Ujverbászra*, ahova őt a kulai választópolgárok százai óriási kocsisokkal elkísérték. A határon a Verbásziak hatalmas tábora várta az érkezőket, akiknek nevében dr. *Munk* Adolf helyi elnök üdvözölte az érkezőket. A hatalmas menet ezután a községbe indult és a legnagyobb rendben érkezett a község-háza elé. Itt már az emberek ezrei várták az érkezőket, — és Baloghy Ernő bizonyára szomorú szívvel értesült arról, hogy az általa dédelgetett *Ujverbász* is elpártolt már tőle.

Az *ujverbászi* népgyűlést dr. *Munk* Adolf helyi elnök megnyitván, utána *Stetzig* Géza főgymnáziumi tanár lendületes beszédben kérte fel báró *Vojnitsot* programmbeszédének elmondására. Beszédében különösen hangsúlyozta, hogy a koalíció politikáját minden igaz hazafi elítéli s hogy a nemzet a reális politikát kívánja vezéreitől látni. Ezután báró *Vojnits* elmondta programmbeszédét, amelyet a verbásziak is zajos tetszéssel hallgattak végig.

A gyűlés befejezésével a menet *Óverbászra* indult, a választókerületnek ebbe a tisztán nemzeti munkapárti községbe. — Megemlítenének tartjuk, hogy ebbe a községben Baloghynak összesen 3 híve van, — de ezek közül is kettőt a minapi események már megingattak hitökben; képzelhető, hogy ilyen körülmények között milyen fényes fogadtatásban volt része báró *Vojnits*nak. Az éljenzés a község elejétől a község végéig nem szűnt meg; az emberek végig sorfalat álltak és viharos ovációban részesítették a jelöltet, akit *Leszkovác* Mileta helyi elnök lelkes szavakban három nyelven köszöntött. A programmbeszéd elmondása után még *Boberity* Milán tartott szép szónoklatot, melynek befejeztével a gyűlés szétoszlott.

Az első nap fényes diadalt hozott báró *Vojnits* részére. Kiderült, amit már multkori számunkban is hangsúlyoztunk, hogy Baloghy pártja még *Ujverbászon*, a saját fészében sem áll biztos lábón és még ebben a községben is tulnyomó a *Vojnits*-párti választók száma.

Vasárnap, e hó 22-én folytatta körutját báró *Vojnits* István a kerület ugynevezett hegyközségeibe: *Kishegyesre*, *Szeghegyre* és *Feketehegyre*. Sajnos az előző napi oly szép időjárás rosszra fordult és szakadó záporban kellett az utakat megtenni, de még a rossz idő sem gátolta a lelkesedő tömeget abban, hogy báró *Vojnits* mellett hiven kitarson és mindenütt a zuhogó zápor dacára türelmesen és figyelemmel hallgatták a programmbeszédekét.

Az első állomás *Kishegyes* volt. A kishegyesieknek nagyszámu küldöttsége várta báró *Vojnitsot* a vonatnál. A faluba érkezve a menet a községházához tartott és a község háza udvarán *Kovács* Lajos kishegyesi postamester üdvözölte a jelöltet. Beszédéből néhány sort idézünk, amely mutatja báró *Vojnits*nak a polgársághoz való viszonyát.

»Méltóságos báró Ur! Személye iránt érzett szeretetünknek, ragaszkodásunknak mély, nagy okai vannak. Méltóságod szeretetreméltó egyéniségében s fényes tehetségében, kiváló erényeiben látjuk ugyanis összepontosulva mindazt, ami magyar ember előtt tiszteletreméltó s amit magyar ember férfiasan becsülnivalónak, szentnek, drágának tart. Szeretjük méltóságodban azt az erőt, melylyel a magyar le szokta győzni ellenségeit, de tiszteljük azt a szeretetet is, mely még az ellenségnek is meg tud bocsátani. Szeretjük méltóságodban a bátorságot melylyel, mikor előrelép, biztosan diadalt arat,

de tiszteljük a bölcs mérsékletet, az előrelátó okosságot, mely csak akkor lép elő, amikor a haza szent ügyét nem kockáztatja.«

Majd így folytatja: »Nekünk kishegyesieknek ezeken kívül is mennyi okunk van méltóságod iránt a hála és a szeretet érzelmeivel rakaszkodni. Hisz jó nemes lelke, áldott munkájának nyoma ott van községünk súlyos anyagi helyzetének felszabadításán (az árvtári tartozások aluli felmentésén) — kereskedelmünk és iparunk fellendítésén (országos vásár megalkotása által) s még az utca göröngye is arra int naponként bennünket (hiszen méltóságod alkotása a műút) hogy méltóságod személyére a legnagyobb hála érzelmeivel gondoljunk.«

A programmbeszédet báró *Vojnits* elmondván, *Feketehegyre* ment, ahova őt a kishegyesiek elkísérték.

Mielőtt azonban a feketehegyi fogadtatást elmondanók, nem mulaszthatjuk el, hogy legnagyobb megbotránkozásunknak kifejezést ne adjunk azok felett, amiket Kishegyesről történt elindulás alkalmával láttunk és hallottunk. Feltűnt ugyanis az elindulás-kor, hogy az utca tulsó oldalán egy csomó tántorgó gyerek ordított, trágárságokat kiabálva.

Tudakozódásunkra megtudtuk, hogy a Baloghy párt már reggel 6 órakor liter számra pálinkát itatott a gyerekekkel, hogy a megérkező bárót abucogolják és ehhez kellő bátorságot igyanak. Szégyenpirég az arcunkon, hogy ilyesmi Magyarországon megtörténhetik, hogy egy párt ilyen ocsmány eszközöktől se riadjon vissza a hatalom megszerzése végett.

A feketehegyi határban a nagyszámu bácsfeketehegyi választópolgárok élén *Pap Imre* (Polgár Vő) köszöntötte a bárót, a községben pedig *Tóth* Sándor református lelkész valóságos kis szónoki remekművel igaz hazafias érzelmtől áthatott beszédben, amelyet sajnós, térszűke miatt egészben nem közölhetünk — kérte fel báró *Vojnitsot* a programmbeszéd elmondására.

»Méltóságos Uram! Nem az ellenpárt lekicsinylése, nem az ellenpárt iránti ellenszenv vagy gyűlölet lobogó tüze gyűjtött minket e zászló köré, hanem az a mélységes meggyőződés, hogy a legközelebbi sőtétbeugrás alkalmával megsérült nemzet sebeit be kell kötni, vérvesztését helyre kell pótolni és a soha el nem muló harcra a nemzetnek új erőt kell gyűjteni.

Mi ismerjük e nemzet kivételes helyzetét, melyhez hasonlót csak a 2500 éves multban a Jeruzsálemet építő Izrael történetében találunk. Azt olvassuk e korról, hogy a hatalmas Nehemiás e nehéz napokban Izrael fiait két részre osztotta. Egyik kisebb rész a támadó ellenséggel harcolt, a másik nagyobb rész gyors kezekkel a védő bástyákat építette.

A mi Nehemiásunk a parlament, ennek is szüksége van harcoló táborra, hogy a másik tábor annál zavartalanabban építhesse a jogvédelem bástyát, végezhesse az erőgyűjtés fontos munkáját.«

A feketehegyi programmbeszédet szintén nagy lelkesedéssel hallgatták a választópolgárok és ennek a beszéd befejezte után a menet *Szeghegyre* indult. *Szeghegy* azok közé a községek közé tartozik, ahol az ellenpártnak egyáltalában nincsen talaja. A község lakossága fényes fogadtatásban részesítette a bárót. A község apraja-nagyja diszbe öltözködve várta a jelöltet és figyelemmel hallgatta végig a programmbeszédet, helyeslélvén annak minden egyes részét. A gyűlést *Rothfuchs* Ker. Jakab pártelnök nyitotta meg; báró *Vojnits* Istvánt pedig *Joeckel* Henrik tanító üdvözölte igen szép szavakkal.

Hétfőn folytatta báró *Vojnits* a körutját *Torzásra*, a kerületnek ebbe az ideálisan szépen rendezett, tiszta, gazdag községbe utazván, melynek hazafias lakossága szintén

gyönyörű fogadtatást rendezett a képviselő-jelölt tiszteletére. A vonaton *Vombor* Lajos üdvözölte szívélyes szavakkal s azután a mesés és szépen rendezett menet elől 50 banderistával és 70 kocsival megindult a község házához, ahol dr. *Tessényi* Pál fogadta a képviselőjelöltet, őt szeretetteljesen üdvözölve. A község házában ezernyi tömeg hatalmas éljenzése közben ifju *Hüttenberger* Károly kérte fel báró *Vojnitsot* a programbeszéd elmondására, hangsúlyozván, hogy a község lakossága úgy báró *Vojnitsot*, mint ennek politikáját már régóta ismeri és politikáját követi, személyét pedig tisztelettel és a legnagyobb szeretettel övezi körül. A programbeszéd elmondása után még dr. *Lebach* László beszélt a népek, kifejtve álláspontját a bank és választójogi kérdésre vonatkozólag. A község egész lakossága hallgatta nagy figyelemmel az összes beszédeket és azt hisszük, hogy — bár minden községben igen nagy számmal hallgatták a beszédeket, — talán egy községben sem volt oly óriási számban jelen a község lakossága mint Torzsán. Dr. *Lebach* László fejtegetésének épp úgy mint Kulán, itt is igen nagy hatása volt és a torzsaikat is meggyőzte Baloghy kétszínű politikai álláspontja felől.

Délután a torzsaik óriási menete elkísérte a jelöltet *Kucora* községbe, melynek határán a kucoraiak fogadták a menetet. Ezután a *kucoraiak és torzsaik* egyesült hatalmas kocsiháza és banderiuma kíséretében vonult be a menet *Kucorára*, ahol ifju *Labos* Endre gör. kath. esperes-plébános 3 nyelven megnyitván a gyűlést, örömeinek adott kifejezést, hogy oly jeles férfiut üdvözölhetnek a kucoraiak körükben, mint báró *Vojnitsot*. Ezután a báró programbeszédét zajos helyeslés és tetszés közben 3 nyelven elmondta, minek megtörténte után *Boberity* Milán gör. kel. lelkész a megye legjobb szónokainak egyike a jelen volt oroszokhoz szerb nyelven frappans fordulatokban bővelkedő tartalmas beszédet intézett, dr. *Lebach* pedig az ő filozofiai nyugalomával német nyelven beszélt.

A kucoraiak és torzsaik egyesült csapatai, valóságos hadsereg élén érkezett meg ezután a menet *Kiskér* tiszta németajku községbe, amelynek határán dr. *Schmidt* Oszkár községi orvos üdvözölte a megjelenteket és a kiskériek banderiuma és kocsisora az amugy is óriási menethez csatlakozva kísérte báró *Vojnitsot* a községbe. — A gyűlés megnyitása után a báró elmondta programbeszédét, majd dr. *Lebach* állott fel az emelvényre és kedélyesen polemizált azzal a néhány szavazat nélküli választópolgárral, akik megjelenvén, az általános, titkos, községenkénti választójogot követelték, annál is inkább, mert Baloghy nekik ezt írásban megígérte. Egyébként ők hajlandók az általános választói jog helyett — valamely műutat is elfogadni. Baloghy ur különben könnyen adhatja írásba az ilyen ígéreteket, — hiszen úgy sem kerül majd a sor az ígérlet beváltására. — Érdekesekek különben a Baloghy párti atyafiak. — A beszédek alatt egy nyugtalankodó atyafihoz odaszóltunk, hogy ugyan maradjon csendben, hiszen Baloghyt is nyugodtan végighallgatták mindenütt a jelen volt *Vojnits*-pártik; szavazzon, ahova akar, de ne rendetlenkedjék. Erre így felelt az atyafi: »Ja wie soll ich denn stimmen, wen ich kein Stimmrecht hab.« Magyarul: »Hogyan szavazzak, ha nincs szavazati jogom.« A Baloghy-párt hívei legnagyobb részben ilyen választókból állnak. Hogy hogyan gondolja ő ezekkel a győzelem babérait elvinni, — azt ő tudja.

E hó 25-én reggel érkezett báró *Vojnits Topolyára*, a verbázi választókerület szinmagyar községébe. A vonaton a kerület összes községeiből összegyűlt választópólsárok, élükön dr. *Cziráky* Gábor ügyvéddel

fogadták a jelöltet és az igen nagyszámú közönség gyalog kísérte be a bárót a község házához, ahol óriási tömeg előtt mondogta el programbeszédét, amire őt *Fekete* István megnyitó szavai után szép szavakban dr. *Farne* Dezső topolyai ügyvéd kérte fel. A tartalmas programbeszéd a hallgatóságra nagy hatást tett. Jóllehet az ellenpárt részéről az előző napon izgató tartalmú plakátok tétettek közzé, a közönség a legnagyobb, a legszebb rendben hallgatta az összes beszédeket, bizonyára a Baloghy-párt nagy sajnálatára, amely szeretett volna összesztűzést provokálni. A topolyai polgárság igazán szép politikai érettségről tett tanúságot, hogy az izgatásokra nem reagált és a szónokot még az ellenpárti választók is nyugodtan, csendben hallgatták meg. Egyáltalában nem mutatkozik az a *Vojnits* gyűlölet, amit a Baloghy-párt Topolyáról hirdet — hangulatsinálás végett. Ellenkezőleg. Minden arra mutat, hogy a választók Baloghyék politikáját unni kezdik és nem ülnek fel az izgató szónoklatoknak.

Egybevetve az egész ut eredményét, a legkedvezőbb képet kapunk a *Vojnits*-párt állásáról és bizton reméljük, hogy lapunk következő számában már mint megválasztott képviselőt fogjuk üdvözölhetni báró *Vojnits* Istvánt.

Választási mozgalmak.

— Saját tudósítóinktól. —

Gara. *Latinovits* Pál pártja napról napra erősödik. Lányi és Landauer pártja óriási erőfeszítéssel dolgozik; ennek azonban aligha lesz sikere.

Magyarokanizsa. Tallián Vilmos, a nemzeti munkapárt jelöltje több ezernyi tömeg jelenlétében tartotta meg programbeszédét, melynek minden mondata tetszés és lelkesedést keltett. A jelölt után *Tallián* Béla volt föld. miniszter beszélt a néphez. Lendületes s magvas beszédben ismertette a munkapárt céljait. A szép beszéd nagy hatást tett a népre.

Csantavér. *Lovász* Márton 2 hét óta állandóan a kerületben tartózkodik. A napokban *Gyenes* plébános kíséretében meglátogatta a tanyákat.

Baja. *Podmaniczky* Endre pártjához a napokban egy nagyobb csoport olyan szavazó csatlakozott, akik eddig az ellenpárthoz tartoztak. A választási küzdelem igen elkeseredett.

Bajmok. Dr. *Falcione* nemzeti munkapárti képviselőjelölt szerdán, 18-án Kossuthfalván, 19-én Pácséron tartotta programbeszédét nagyszámú választóközönség előtt. 19-én délután Bajmokra jött, melynek határán nagyszámú választó fogadta díszes bandériummal, zászlódíszes kocsissal, hol *Lichtneckert* József községi jegyző üdvözölte talpraesett beszéddel. A községben üdvözölte dr. *Berger* Mátyás községi orvos-helyettes, fehér ruhás lányok virágot szórtak elé. Dr. *Falcione* hosszú beszédében fejtette ki elveit sürű éljenek és általános tetszés között. Utána beszélt Dr. *Malagurszky* Fábán szabadkai ügyvéd bunyevácul, Hettesheimer szíváci tanító németül és végül általános tetszés mellett dr. *Készmárky* Béla Zomborból. Az éretlen csőcselék itt is zavarogni kezdett, de csakhamar elhallgattak, s izetlenségüket elnyomta az éljenriadalom.

Hódság. Választókerületünk nemzeti munkapártja nyugodtan tekint a június 1-re kitűzött választás elé. Jelöltünknek, *Ertl* Jánosnak győzelme bizonyos, ellenjelöltje ez idő szerint még nincsen. A hangulat az egész kerületben a lehető legjelkesőbb. Mindenütt örömmel várják, *Ertl* Jánost, ki már a legközelebbi napokban felkeresi választói, hogy programbeszédjét elmondja. Fogadására nagy előkészületek folynak mindenfelé, hogy a népszerű jelölt körutja minél szebb és inpozansabb legyen. — *Gromon* Dezső báró, a szomszédos bácsótvárosi kerület munkapárti

jelöltje, kellemes meglepetésben részesült f. hó 17-én Hódságon. A hódságiak ugyanis, kiknek valamikor képviselője volt, értesülvén átutazásáról, százával vonultak ki a reggeli vonathoz, zeneszóval, zászlókkal és üdvölvésekkel fogadták őt. *Ertl* János képviselőjelöltünk rövid üdvözlése után *Gromon* báró meghatva köszönte meg a hódságiak ritkaség figyelmét, majd a munkapárt és község vezető férfiival elbeszélgetett s egy kellemes emlékekkel gazdagabban folytatta útját kerületébe. Fogadtatása impozáns és rendkívül meleg tüntetés volt a nemzeti munkapárt mellett, melynek egyik legkiválóbb támasza a nemes báró. Bácsban ugyanaznap többen jelentek meg *Gromon* báró programbeszédjén, köztük *Ertl* János képviselőjelölt, dr. *Frischler* Aladár, a kerületi párt jegyzője és mások.

Sztapár. Dr. *Zsubory* József községünkben folyó hó 15-én délelőtt 11 órakor mondogta el programbeszédét. Impozáns fogadtatása és a választóknak *Zsubory* melletti lelkesedése leginkább igazolja, hogy Zomborban *Justh* függetlenségi vezér és *Tornits* Jása radikális szerb vezér között kötött paktum már csakis e két személy érdekli, mert a majdnem tiszta radikális szerbekből álló sztapári választók által rendezett díszes fogadtatás és a megnyilvánult általános, egyhangú lelkesedés már arra enged következtetni, hogy Sztapáron *Fernbach* Károlynak a választásig egy hive sem lesz, hanem mint *Zsuboryra* fog szavazni, pedig hát ez 453 szavazatánál fogva igen döntő esemény lesz az apatini választó kerületben.

A fogadtatásnál 100 lovasból álló bandérium vett részt, mely után 160 kocsiból álló kísérettel — kik a határszéléig mentek a képviselőjelölt elé — jött dr. *Zsubory* a községbe, hol mozsárágyu dörgés és két zenekar fogadta, az utca pedig tömve volt a község otthonmaradt lakosaival, kiknek folytonosan zugó éljenzése között vonult be a menet a község ház udvarára, ahol fehérbe öltözött leányok várták s nyujtottak át csokrokat, a szívélyes fogadtatástól meghatott képviselőjelöltnek. Ezután folytonos zsvió között fellépett dr. *Zsubory* József a pódiumra s elmondta magvas programbeszédét, mely kimondhatlan hatást keltett, ugyannyira, hogy még néhány megvolt ellenzéki is azt mondta: »Bolond az, aki ezután szavazatát nem adja *Zsuboryra*.« — De igazuk is van, mert tudjuk, hogy kicsoda *Zsubory* és tudjuk, hogy mit akar; de ismerjük *Fernbachot* is és tudjuk azt is, hogy ő mit nem akar. Meggyőződünk már, hogy a mandátumon kívül semmit sem akar, nekünk pedig munka kell, önzetlen hazafiság kell s ennek ellenében adjuk az apatini mandátumot dr. *Zsubory* Józsefnek, dacára annak, hogy *Tomits* Jása minket tudtunk és beleegyezésünk nélkül másnak adott el.

Hercegszántó. A regőcei választókerületben minden jobbérzésű ember unodorral fordul el azon személyi hajszától, melyet a néppárt az ő képviselőjelöltje érdekében a köztisztületben álló *Latinovits* Pál ellen írásban és szóban kifejteni jónak látott. A kik csekély számban a néppárt híveiként mutatkoznak, ők maguk vagy semlegesek maradnak vagy kényszerhelyzetből és nagyon sok rábeszélésre vallják magukat a néppárt hívének, de nem meggyőződésből. Ennek jele az, hogy a községbe küldött néhány zászlót se lehetett nekik mind kitűzteni, nem akadt rá vállalkozó. A *Latinovits* párt hívei azonban napról napra szaporodnak, maga a párt csendesen, komolyan és nyugodtan toborozza az önkényt jelentkező híveket. *Latinovits* Pál személye fölülemelkedik minden pártálláson. A Lányi párt is élénk tevékenységet fejt ki a korteskedésben, folytonosan járják a falukat a kortesek. Nem is bannának már a komolyabb elemek, ha ezen háborgásnak már vége volna és napi munkáikat háboríthatlanul végezhetnék. A választás elé mindenki élénk kíváncsisággal néz.

Bajsa. Szerdán jött községünkbe dr. *Falcione* jelöltünk, *Mathovich* főispán, legifj. *Szemző* István, *Gayer* Henrik, dr. *Készmárky*, *Falcione* László és többek kíséretében programbeszédét tartani. A határban bajsai *Vojnich* Margit urnó egy virágcsokor átadása mellett üdvözölte és dacára, hogy munkaidő volt, 45 lovasbandérium és 25 kocsi várta. A községbe érkezve, dr. *Ro-*

bitsek S. tartalmas beszéddel köszöntötte, mely után a jelölt hosszasan kifejtette nagyszabású programját, mely ha nem is idézett elő túl lelkesedést a fanatizált tömegnél, de úgy a nép, mint a választók nyugodt helyeslésével találkozott. Innen Kossuthfalvára ment, ahova a handérium egy része kísérte.

Ujszivác. Dr. Bonta Károly néppárti jelölt csütörtökön tartotta programbeszédét, melynek semmi hatása se volt.

Csonoplya. Dr. Bonta programbeszédét hidegen hallgatták. A szavazók nagy részével *Falcone* rendelkezik.

Nádajla. Zákó Milán hétfőn volt itt programbeszédének megtartására. A lakosság kitörő lelkesedéssel fogadta. A jelölt politikai fejtegetése, melynek során kijelentette, hogy meggyőződésből csatlakozott a nemzeti munkapárthoz, nagy hatást tett a jelenvoltakra.

Dunagárdony. Zákó Milán kedden mondta el nálunk programbeszédét, mely nagy tetszést keltett. Zákó iránt a lelkesedés leirhatatlan.

Sajkáslak. Zákó Milán szerdán mondta el programbeszédét. Különösen a réti földekre vonatkozó kijelentései keltettek nagy tetszést. A népszerű jelöltet megérkezése- és távozásakor lelkesedéssel fogadták.

Petróc. Dr. *Dungyverszky* pártja e héten ismét megnövekedett. A nemzetiségi agitátorok által fanatizált tömeg már belátja, hogy *Dungyverszky* sokat remélhet a község.

Csuog. Zákó Milán, a nemzeti munkapárti jelölt ünnepies fogadtatására Csuog község nagy előkészületet tett. Délután 3 órakerüléssel 60 kocsi álló kocsisorral a választókkal mozsarak durrógása közt indult a határig népszerű képviselőjelöltünk elé, a kit zsabylai választói határukig kísérték. A határon rövid beszéddel üdvözölte előbb *Teofánovits* Vászsa gör. kel. plebános szerb nyelven, azután pedig *Weisz* Frigyes gabonakereskedő magyar nyelven, akik tolmácsolták a választóközönség ragaszkodását. A határról a jelölt kíséretével s az elébe indult választókkal zászlókkal és jelvényekkel feldiszitve két gyönyörűen ékesített diadalkapun át a főtérré érkezett, ahol ezekre menő tömeg vig zeneszó mellett lelkes éljenzéssel fogadta. Az éljenzések lecsillapulása után Zákó megkezdte programbeszédjét. A munkapárt programját részletesen körülvonalazta, azután áttért választókerületünk és helyi speciális érdekeire. Többek közt a *rétkezelő bizottság feloszlására* és felhívta a közönséget békés egyetértésre és együttműködésre. A népszerű képviselőjelölt programja minden egyes pontját a lakosság viharos éljenzéssel fogadta. A programbeszéd befejeztével *Gyurisity* Milán lakására gyalog nagyszámu hivatott körülvéve s zeneszó mellett ment, ahol *Gyurisity* a tőle megszokott vendégszeretettel fogadta. Majd onnan a kaszinóba ment, ahol mintegy félórahosszat időzött, onnan pedig a szomszédos iparos olvasó egylet és Népkör helyiségébe. Mindhárom helyen az egyleti tagok nagy számban lelkesedéssel fogadták. A három kör helyiségéből a szerb olvasó egyletet látogatta meg, ahol ugyancsak lelkesen fogadták. *Gyurisity* Milán a jelölt tiszteletére szűkebb körű vacsorát adott, amelyen több lelkes felköszönő hangzott el. Folyó hó 23-án reggel nagyszámu kocsisorral kísérve körutját folytatandó, *Nádajlára* hajtatott. A látottak után népszerű képviselőjelöltünknek kerületünkben tulnyomó többséggel való megválasztása bizonyos. Zákó Milán megelőzve folyó hó 22-én délelőtt a radikális párt jelöltje, *Hadzsi* Koszta is megjelent községünkben, s csekély számu hivi előtt szakadó esőben 11 órakerüléssel elment a déli órákban el is utazott.

Ószivác. Kerületünk nemzeti munkapárti jelöltje, dr. *Falcone* Árpád vasárnap tartotta meg testvérközönségünkben programbeszédjét. Az ég csatornái annyira megeredtek, hogy azt hittem, hogy minden ünnepélyes fogadtatás elmarad. Az eső azonban a déli órákban elállt; úgy, hogy igen szép kocsisorban 200 lovassal aa élén mentünk és fogadhattuk jelöltünket a gyulafalvai határban. Ujszivác község jegyzőjének szép üdvözlő beszédje után a gyönyörű menet megindult községünkbe, kiderült égboltozattal mellett az ujonnan szervezett tűzoltói zenekarral az élén

vonultunk be Ujszivác községébe, ahol a község háza erkélyén igen szép német nyelven fejtegette jelöltünk a nemzeti munkapárt programját. Beszédje igen magvas, tartalomduus volt, kiterjeszkedve, illetve jelölve az összes megoldandó politikai kérdéseket. — Egy igazi politikus beszélt — nem ígérve többet, a mint amennyit az összeülendő parlament szerinte megoldhat. Ugyancsak igen szép német beszédben ajánlotta *Mihálovits* Endre temerini plebános dr. *Falcone* Ujszivác választópolgárainak figyelmébe. Ujszivácról — az ez alkalommal kirándult zomboriak kíséretében — gyönyörű menetben vonult át az óriási embertömeg Ószivác községébe. Megérkezve Ószivác községbe, legelőször a szerb iskolába vonultunk, ahol a szokásos bucsuszeretáson résztvettünk.

A szeretartás befejeztével átvonultunk a község házába, ahol jelöltünk magyar, német, szerb nyelven mondotta óriási számu hallgatóság előtt programját. Az ez alkalommal itt időző *Popovics*, péterrévei gör. kel. lelkész gyönyörű beszédben buzdította szerb polgártársainkat a munkapárt programjának hasznos voltáról felhiva figyelmüket, hogy e zászló alá sorakozzanak. Beszédje óriási hatást keltett és szünni nem akaró éljenzés követte.

Végül *Mihálovits* Endre magyar beszédben elítélte az előző kormány áldástalan működését. Beszédében az önálló magyar ipar megteremtését hangoztatta, hogy a szabad, gazdag és független Magyarországot kiépíthessük; s hogy ez az ország — melynek kincsei nagyok — szabad, boldog és független legyen. A beszédek alatt példás rend volt.

Wekerlefalva. Báró *Gromon* Dezső, nyug. honvédelmi államtitkár, a kerületnek a multban 5 cikluson át volt képviselője és ez időszerint a nemzeti munkapárt képviselőjelöltjét mindenhol a legnagyobb lelkesedéssel fogadták. Nálunk sok száz hallgató előtt mondotta el programbeszédét. Többek között — a megengedhető határok kiterjesztés mellett — az általános választójog hívének vallotta magát.

Wekerlefalváról Szépligetire ment, hogy mily inopozáns volt felvonulása, elképzelhető abból is, hogy a Wekerlefalváról Szépligetire vezető ut teljesen el volt lepvé választókkal megtelt kocsikkal úgy, hogy mikor a képviselőjelölt négyes fogata a szépligeti község háza előtt megállott a kocsisor vége még mindig Wekerlefalva község határában volt. Az a fantasztikus lelkesedés, a melyre a nemzeti munkapárt ragadta a kerület meghatározó jelenséget produkált. *Gromon* Dezső báró jelöltsége mellett küzd az egész kerület, miért is fényes győzelemre van kilátásunk *Ádamovits* István néppárti és *Stefanik* Igor ópalánkai evang. lelkész nemzetiségi jelölttel szemben.

Monostorszeg. *Fernbach* Károly f. hó 22-én délután tartotta programbeszédét Monostorszegen. A látványosságba menő bevonulás adta meg ennek a látogatásnak a jelentőségét. A többi már az ismert sablon volt; hosszú lére eresztett justhiádák, a végén pedig áldomás. Különösen ez utóbbi kell a monostori népnek. Nem is hallottunk egyetlen »abcug«-ot sem. *Fernbach* mintegy 70—80 kocsival kísérték át a bezdániak. A monostorszegiek pedig valami 30 lovasból álló bandériummal fogadták. Egyegy bandérius 2—2 koronát, a kocsisok pedig 3—3 koronát kaptak. Volt azután diadalkapu, fehérruhás lányok, virágosó, smef, tavaszi apróság is. A beszédeket a község háza udvarán mondták el. A jelölt mintegy 3/4 óráig beszélt. Utána *Jovánovics* és *Parcsetics* népszónokok léptek a pódiumra s körömszakadtáig dicsőítették Justhot. A gyűlés a helybeli rezesbanda angyali hangja mellett oszlott szét. Hozzáértők állítása szerint ez a sikerült népiünnepély testvérek közt is megért ezer koronát.

Szilbács. Báró *Gromon* Dezső e hó 20-án érkezett ide. Szépligetéről beláthatatlan kocsisor kísérte. A község háza előtt mondta el nagyhatású programbeszédét, melynek minden részét zajos tetszéssel kísérték, s melyet *Jablanovits* ópalánkai gör. kel. lelkész szónoki lendülettel szerbül tolmácsolta. *Popovits* V. Tódor szilbácsi szerb lelkész köszönte meg ezután a népeknek, hogy oly nagy számban megjelent. Délben *Zárándy* Zoltán jegyzőnél diszebed volt, melyre megjelentek: Báró *Gromon* Dezső, *Bercsenyi* József parragi, *Benyács* Simon szépligeti, *Bikár* György ópalánkai jegyző, dr. *Dembitz* Sándor, *Eisenhut* Fülöp, *Horovitz* D. L. gyáros, *Gávrilov* Dusán, *Himmelsbach* Gyula, a »Bácsmegeye« levelezője, dr. *Jedlicska* Béla, *Jablanovits* J. szerb lelkész, *Maniu* Valér postamester, *Marton* István gazd. főintéző, *Müller* Géza, *Mihálovits* István, dr. *Nagy* Ákos, *Ninkov* Dása, *Obrádov* Szteván, *Popovits* V. Tódor, *Peják* Izsák, *Pajity* Drágályó, dr. *Payer* Ferenc, *Reisz* János, dr. *Szöke* József, *Szovnyavetz* János, *Sigmond* János. Finom, izletes, gazdag ebéd volt. Délután 3 órakerüléssel elment a Gromon báró ezernyi tömeg üdvivalgása közben. A köz-

ség háza ez alkalommal díszit öltöttek. *Himmelsbach* Gyula házán báró *Gromonnak* e célra festett óriási képe volt kifüggesztve.

Szépliget. E hó 20-án érkezett Szépligetire *Gromon* Dezső báró képviselő jelöltünk, hogy programbeszédét megtartsa. Lelkesült választóink egy végtelen hosszú kocsisorral egész Wekerle falváig elébe mentek, majd a határon egy újabb tenger tömeg várta végül a község háza előtti téren választóink és a lakosság színe-java hosszas éljenzéssel fogadta. A programbeszédét templomi áhitattal hallgatta meg a nagy sokaság s a nagy csendet csak a felharsanó erős éljenek szakították meg, hogy újra halk csendben hallgassák meg a kegyelmes ur édesen csengő szavait. Báró *Gromon* Dezső most tette meg körutját, minden községben nagy lelkesedéssel fogadták. Most tudjuk csak, most ki ő nekünk, amidőn 4 1/2 éven át nem ő volt a bacsstóvárosi kerület képviselője. A győzelem biztos.

Óbecse. *Radovanovits* György az óbecsei kerület munkapártjának jelöltje pünkösdi hétfőjén érkezett nagyobb kísérettel a vonattal Óbecsére, ahol körutja kiinduló pontján jelent meg először. A vasuti átomáson ezrekre menő nézőtömeg várakozott, a jelölt üdvözlése után a 250 kocsiból álló ünnepi menet a községbe indult, az első díszes fogaton, mely elé *Dungyverszky* Bogdán nagybirtokos öt szilaj fekete ménlova volt fogva. *Radovanovits* György képviselőjelölt *Gerber* Nándor óbecsei gyáros és pártelnök foglaltak helyet. Utánuk következett még néhány négyes fogat és szebbnél szebb hintós fogat, a mere a menet haladt mindenhol lelkesedéssel éljenzették *Radovanovics* jelöltet. A Szent István téren a menet megállott, a hol a programbeszédét fejtette ki a jelölt, melyet a választók tetszése és kitörő éljenzése szakított meg. A programbeszéd után még több szónoklat történt, mely közt különösen dr. *Horváth* Céza ujjvidéki ügyvéd, az ismert kiváló szónok beszéde arattott nagy tetszést.

Turja. Községünk alaposan kitett magáért, hogy jelöltjét *Radovanovits* Györgyöt a helyzet komolyságához méltóan fogadja. A választók 70 kocsival fellobogóva várták az Óbecséről jövő jelöltet, a határon a hol a jelölt száznál több magánfogat által kísérve érkezett. A községbe érve a városháza előtt *Ivánits* Szvetozár közs. jegyző mondott a választók nevében Isten hozzádot, melyet *Radovanovits* képviselőjelölt szívélyesen megköszönt. Utána beszéltek még szerb nyelven dr. *Martinovits* Pál, dr. *Jajkics* Dusán, *Radivanovits* és kísérete a községi jegyzővel elköltött villás reggeli után a választóktól elbucsuva visszament kíséretével Óbecsére.

Szenttamás. *Radovanovits* György e hó 22-én Szenttamást látogatta meg. Óbecséről 100 kocsival kíséretével délelőtt 9 órakerüléssel indult el. A szenttamási lovasbandériumával és 200 kocsit megtöltött választókkal a határon találkozott, ahonnan a hosszú menet a község felé indult. Bár az egész nap tartó zuhogó eső a fogadtatás fényét rontotta, a választók lelkesedése és a jelölt iránti tisztelet lángja lobogott a derék szenttamásiak hazafias szívében. A piacra érkező a több ezer lelket számláló néptömeg lelkes zivózással fogadta *Radovanovits* és kíséretét. Az eső miatt a programbeszéd a nagyvendéglő dísztermében tartatott meg, melyet a képviselőjelölt a választók folytonos helyeslése és feszült figyelme között majd egy óra hosszat fejtegetett. A magas színvonalon álló, alapos jogi érveléssel elhangzott beszéd a közönségre mély hatást gyakorolt. Utána — dr. Faragó Jenő óbecsei fiatal ügyvéd beszélt magyar nyelven. A szimpatikus szónok fiatalos lelkesültséggel előadott temperamentumos beszéde általános tetszésben részesült. Szép beszédben kitartásra lelkesítette a választókat még dr. *Jajkics* Dusán ügyvéd. Délután 4 órakerüléssel *Radovanovits* képviselőjelölt Szenttamásról vissza Óbecsére. A távozás előtt szívélyes bucsút vett választóitól és megköszönte *Ivánits* Izidor községi jegyző vendégszeretét. Az eső dacára több négyes és kettős fogat ment a határig kíséretül.

Cservenka. A hodsági kerület népszerű és közkedveltségnek örvendő nemzeti munkapárti képviselőjelöltje, *Ertl* János f. hó 22-én tette meg körutját a kerület községeiben s így hozzánk Cservenkára is még aznap d. u. 4 órakerüléssel érkezett meg. Fogadtatása borús és esős idő dacára igen inopozáns volt. Harminc kocsin mentek a választók Ertl elébe a vepródi határig, ahol *Fuchs* Károly, helyi pártelnök üdvözölte. A községbe érkezve Ertl mindenütt osztatlan lelkesedéssel üdvözölte a közönség s főleg a választók nagy tömege hallgatta azután programbeszédét. Cservenkán 432 választó közül szükség esetén Ertnek 340 s még több van biztosítva. Ha szavazásra nem kerülne a sor, ami igen valószínű,

A választók száma.

Bács-Bodrogmegye 11 választókerülete (a városokat bele nem számítva) választóinak száma, községenként és kerületenként a következő:

I. Apatini választó kerület.

1. Apatin	900
2. Bácskertes	142
3. Bácsszentiván	318
4. Bezdán	438
5. Doroszló	216
6. Monostorszeg	168
7. Szilágyi	196
8. Szond	307
9. Sztapár	454
összesen:	3139

II. Bácsalmási választó kerület.

1. Bácsalmás	758
2. Bácsbokod	295
3. Bácsborsod	235
4. Csávoly	217
5. Felsőszentiván	165
6. Jánoshalma	773
7. Kisszállás	27
8. Kunbaja	159
9. Madaras	391
10. Mátételke	60
11. Mélykut	517
12. Réim	171
13. Tataháza	124
összesen:	3892

III. Bácsstóvárosi választó kerület.

1. Bács	337
2. Bácsstóváros	271
3. Bácsujfalu	254
4. Bácsujjak	134
5. Bogyán	60
6. Borócz	279
7. Dunabökény	242
8. Ópalánka	379
9. Palánka	491
10. Polorna	98
11. Parrag	114
12. Pinczéd	426
13. Szépliget	241
14. Szilbács	275
15. Ujpalánka	133
16. Vajsza	118
17. Wekerlefalva	114
összesen:	3966

IV. Hodsági választó kerület.

1. Bácskeresztur	520
2. Bordas	172
3. Cservenka	432
4. Dérnye	181
5. Gombos	129
6. Hodság	402
7. Liliomos	303
8. Militics	279
9. Paripás	338
10. Szentfűlöp	325
11. Szilberek	309
12. Veprőd	306
összesen:	3696

V. Kerényi választó kerület.

1. Bajnok	478
2. Bajsa	207
3. Bácsgyulafalva	111
4. Csonoszya	361
5. Kerény	295
6. Kossuthfalva	367
7. Nemesmilitics	380
8. Ószivác	370
9. Pacsér	359
10. Ujszivác	225
összesen:	3153

VI. Kölpényi választó kerület.

1. Begecs	114
2. Bulkeszi	181
3. Dunacséb	141
4. Dunagálos	199
5. Kiszács	235
6. Kölpény	205
7. Ófutak	379
8. Ókér	380
9. Ósóv	234
10. Petrőcz	503
11. Piros	158
12. Ujfutak	169
13. Ujsóv	204
14. Úrszentiván	208
összesen:	3340

VII. Magyararkanizai választó kerület.

1. Ada	779
2. Csantavér	391
3. Magyararkanizsa	1650

4. Morlonos	250
5. Mohol	619
összesen:	3689

VIII. Óbecsei választó kerület.

1. Bácsföldvár	330
2. Óbecse	1082
3. Péterréve	498
4. Szenttamás	880
5. Temerin	720
6. Istvánfalva	110
7. Turja	218
összesen:	3838

IX. Regőczei választó kerület.

1. Bátmonostor	98
2. Béreg	113
3. Csátalja	193
4. Dávod	127
5. Gara	300
6. Gádor	270
7. Hercegszántó	187
8. Katymár	337
9. Körtés	84
10. Küllöd	222
11. Nagybaracska	158
12. Órszállás	499
13. Regőcze	288
14. Vaskut	316
összesen:	3192

X. Titeli választó kerület.

1. Alsókabol	100
2. Boldogasszonyfalva	210
3. Csurog	371
4. Dunagárdony	72
5. Felsőkabol	165
6. Káty	149
7. Mozsor	178
8. Nádajla	167
9. Sajkásgyörgye	218
10. Sajkáslak	46
11. Sajkásszentiván	170
12. Tiszakálmánfalva	118
13. Titel	252
14. Tündéres	74
15. Zsablya	353
összesen:	2643

XI. Ujverbászi választó kerület.

1. Bácsfeketehégy	276
2. Kishegyes	400
3. Kiskér	321
4. Kuczora	357
5. Kula	637
6. Óverbász	254
7. Szeghegy	371
8. Topolya	859
9. Torzsa	353
10. Ujverbász	415
összesen:	4243

A 11 vármegyei választókerület választóinak száma 38.791.

Képviselőket küldenek még az országgyűlésre: Baja, Zenta, Ujvidék, Zombor egy-egy, Szabadka kettőt.

Bácsmegye tehát összesen 17 képviselőt választ.

Bácsmegye rendkívüli közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1910 május 19.

Bács-Bodrogvármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 19-én rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen, mely kivételesen Zombor város közgyűlési nagytermében folyt le, a bizottsági tagok igen gyér számban jelentek meg. Míg a vezető politikusok sem érdeklődtek. Uj. bajsai Vojnits István főispán a közgyűlést d. e. 9 órakor megnyitván, a bizottsági tagok szívélyes üdvözlése után a jegyzőkönyv vezetésével Kleiner Lajos tb. főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével pedig Scherer Rezső aljegyzőt bízta meg.

A terjedelmes és több fontos ügyet magában foglaló tárgysorozat első tárgyát az országgyűlés egybehívására vonatkozó királyi meghívó levél meghirdetése képezte, melyet Scherer Rezső vármegyei aljegyző olvasott föl s a bizottsági tagok állva hallgattak meg. A közgyűlés a királyi leiratot tudomásul vette, azt meghirdetettnek jelentette ki s a szükséges továbbbi teendők ellátása végett a vármegyei köz-

ponti választmányhoz áttétetni rendelte. A tárgysorozatba felvett többi tárgyak az alábbiak szerint nyertek elintéztést:

A béregi jegyzői lak átalakítása. Iratok alispáni hivatalnak kiadattak. Péterréve és Regőcze közdülők köztjairól készített törzskönyvek hitelesítettek.

Harn János felebbezése Palona tanító javadalomhoz tartozó kert bekerítését megtagadó határozata megváltoztatott.

Kiss János és társai felebbezése Mélykut közbirtokosságának a szervezkedés kimondása és szervezeti szabályok alkotása határozata ellen, elutasított.

Bodocsi Sándor felebbezése Bajnok toronyóra költségei határozata ellen, elutasított.

Dr. Wilhelm Ignác felebbezése Doroszló orvosi laképítést megtagadó határozata ellen. Iratok alispánnak kiadattak.

Buszshbacher József felebbezése Apatin Schiebli Antal részére ingatlan eladásából kifolyólag kiadandó szerződés ellen. Elutasított.

Gáspár Dezsőné felebbezése Csantavér községnek fizetés felemelését megtagadó határozata ellen. Uj méltányos határozat hozandó.

Eberhard András felebbezése Csátalja községnek irnok-végrehajtó fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata ellen.

Matajsz Szabó Mária felebbezése Herczegszántó segélyezést megtagadó határozata ellen. Elutasított.

Dr. Glücksthal Adolf felebbezése Zenta husvágó bódék felállítására. Ajánlközök kérelmükkel elut.

Szárich Géza felebbezése Zenta a közig. tanácsnoki állás betöltése, illetve ideiglenes helyettes kirendelése tárgyában hozott határozata ellen. Elutasított.

Zenta Hirschl Herman felebbezése fia részére utalványozandó tanulmányi segély, Bergel Mór Homolya Máté temetési segélye, Molnár Sz. Vince bolthelyiség bérleti joga átruházása, Temesváry János és Barna János fel. kövezési mnnkálatok vállalatba adása, Szabó Ilona nevezett díjazása, Székfü Ferenc szegedi fa- és fémpáriskolánál létesített ösztöndíj összegének felemelése, Roheim Károly és fiai a rakpart kövezéséhez szükséges kőanyag beszerzése, Patócs Gergely Döme Péter belkézbesítő helyettesítése tárgyában hozott határozata ellen. Valamennyi felebbezés elutasított.

Berzenczey zentai mérnök felebbezése a városi mérnököknek parcellázásokban hozott hat. ellen. A hat. megváltoztatandó.

Magyararkanizsa orvosainak felebbezése a városnak az orvosok lakbérére hat. ellen. Hat. feloldatott.

A magyararkanizsai gör. kel. szerb hitközség felebbezése felekezete segélyének megvonása határozata ellen. Megváltoztatott.

Freund illés felebbezése Óbecse Bérity Dóra óvonó végkielégítése hat. ellen. Jöv.

Szendula Sándor felebbezése Szenttamás házhelyek kiosztása és eladása ellen. Jöv.

Szeyfried és társai felebb. Martonos a gör. kel. szerb lelkész fűtési átalánya határozata ellen. Jövahagy.

Petrovits és társai felebbezése Felsőkabol orvosi lak vétele ellen. 2600 korona jöv.

Petrovits Szteván és társat felebbezése Nádajla az V. elemi népiskola építése körül megállapított munkatöbblet költségeinek fedezése határozata ellen. 1657 korona 67 fil. jöv.

Balogh Lajos s. segédjegyző felebbezése Tiszakálmánfalva községi irnoki állásnak községi s. jegyzői állássá való átváltoztatása határozata ellen. Elut.

Petrovits és társai felebbezése Nádajla házszaamozás ellen. Jöv.

Vadász Pál mérnök felebbezése Tündéres községnek az utcák és terek szabályozása hat. ellen. Feloldatott.

Milosev Tódor zsabylai lakos felebbezése Zsablya a hetipiac bérlőjének kártalanítása ellen. Felold.

Weisz Adolf dr. felebbezése Bácsgyulafalva a községi orvosi személyi pótlékának megszavazása ellen. Jöv.

Hajdu Soma felebbezése Cservenka husvizsgálati szabályrendelet hat. ellen. Jöv.

Kemény Hermann felebbezése Bácsalmás husvizsgálati szabályrendelet hat. ellen. Jöv.

Palánka anyakönyvi kivonatokért befolyó díjak és a fogyasztási és italadó kezelési jutaléknak hovaforrdítása jöv.

Opalánka Kuzli Gyula segédjegyző napidijai és költségei. 500 korona jöv.

Palánka gyezmesteri fizetésnek felemelése jövahagyatott.

Wekerlefalva községi szolga fizetésjavítása és építési alaptól ideiglenes kölcsön felvétele jövahagyattak.

Palánka özv. Dreher Ferencnének adandó segély 120 K jöv.

Dunabökény jára építés felold.

Dunacséb kántortanító lak kerítésének elkészítése 500 K jöv.

Ugyanaz tűzoltó egyesület segélyének felemelése 300 K jöv.

Dunabölkény legelő feljavítás és partbiztosítás jöv.

Palánka a jégszükséglet biztosítása jöv.

Szépliget közdülő és határdülő utak kitüzése körül működő bizottsági tagok napidijai jöv.

Ugyanaz határhalmok rendezése jöv.

Dunacséb legelőbérlet, toronyóra javítása és községi belvizek levezetésére szolgáló munkálatok biztosítása jöv.

Dunabölkény alsórégi töltések javítása jöv.

Palánka özv. Plesz Györgyné segélye jöv.

Palánka Hesz Frigyes községi irnok drágasági pótléka 100 K jöv.

Ugyanaz polgári iskolában egy mosókonyha építése 500 K jöv.

Palona kisbírák fizetés felemelése jöv.

Bajnok ovónő személyi pótléka 240 K jöv.

Ugyanaz takarítói állás szervezése 140 K jöv.

Ugyanaz két tanítónak kézügyességben való kiképzése jöv.

Millics harangozó fizetésemelése jöv.

Ugyanaz gyógyszerum beszerzése jöv.

Hódság anyakönyvi díjak hovaforvitása, csendőrségi laktanyabérlethez való hozzájárulás, ingatlan eladása, díjnokok napedijának felemelése, a csendőrlaktanya bérletéhez való újabb hozzájárulás, ereszcatornák létesítése és a fonógyár és régi szőlők közti ingatlan részlet eladása tárgyában jóváhagyattak.

Pinczéd telekkönyvi betétmásolatok beszerzése jöv.

Katymár kisbírák ruházata jöv.

Bácsordas két havi irnokfizetés felhasználása jöv.

Bogyán vadászati bérjövdelem mikénti elszámolása jöv.

Madaras utcák szabályozása jöv.

Hódság szegény és járványkórház építése jóváhagyott.

Paripás községi pénztárnok személyi pótléka jöv.

Szilberek Léh György segédjegyző jutalmazása 400 K jöv.

Ugyanaz községi segédszemélyzetnek jutalmazása jöv.

Rém jegyzői lak kutjának és kerítésének elkészítése, kölcsön felvétele és községi jegyző kártalanítása jöv.

Tataháza hiteláruházás jöv.

Katymár husvizsgálóhelyettes kiképzése költségei jöv.

Vajszka-Bogyán az előjárók, segéd- és kezelőszemélyzet fizetése és napidijairól alkotott szabályrendeletének módosítása jöv.

Pinczéd fogyasztási adóellenőr jutalmazása jóváhagyott.

Bogyán Petrity Antal nagyvendéglős bérletének elengedése jöv.

Vajszka faiskola elkerítése és kertész fizetésemelése jöv.

Passér artézi kútfurási költségeihez való hozzájárulás jöv.

Bácskertes orvos személyi pótléka 600 K jöv.

Szond Gombos Éva segélyezése és a legelőgazdálkodás vezetése fejében megszavazott tiszteletdíjak jöv.

Pacsér csordás fizetésének megállapítása jóváhagyott.

Sztrapar fogyasztási adóellenőr jutalmazása 200 K jöv.

Bajsa községi szolgák fizetésemelése jöv.

Gombos fogyasztási és italadó beszédési jutalék kiutalványozása jöv.

Apatin Fuderer Jakab és neje részére eladott ingatlan jöv.

Szond jégszükséglet beszerzése jöv.

Gombos bába személyi pótléka.

Csantavér Nagy Sándor segédjegyző 6 havi szabadságolása jöv.

Apatin bába működési és látogatási díjának megállapítása jöv.

Bácsfeketehegy iparostanonciskolai tanítók fizetésemelése jöv.

Bácszentiván községi orvos fuvardijának megállapítása jöv.

Apatin 3 drb. villamos utcai ivlámpa létesítése jöv.

Sztrapar végrehajtó lakbérére jöv.

Apatin villamos közvilágítás fejlesztése jöv.

Bácszentiván vágóhid kibővítéséhez szükséges ingatlanteljesítés jöv.

Szilágyi szervezési szabályrendelet módosítása jöv.

Bácskertes egyesek részére eladott ingatlan jóváhagyott.

Kishegyes Mengel Vilmos és társa céggel kötött homokhordási szerződés jöv.

Petróc anyakönyvi kivonati díjak hovaforvitása jöv.

Kiszács gyalogjárók létesítése jöv.

Pirös és Ujfutak szülészneői díjak jöv.

Tisztaistvánfalva és Piros határozata az irnoki állás átszervezése jöv.

Dunagálos adóhátralékok leírása jöv.

Dunagálos ház helyek adományozása jöv.

Kölpény óvodaépítés és kölcsönfelvétel jöv.

Kiszács fogyasztási adók kezelése jöv.

Kiszács rendőrség ruhailletménye. Felold.

Okér rendőri ruházat megváltása jöv.

Béreg Cservenka, Veprőd, Csávoly, Ujverbász, Hercegszántó, Gara az anyakönyvi díjak átengedése jöv.

Ujverbász kereskedők és iparosok egyesületének segélyezése és községi díjnak fizetésének felemelése jöv.

Veprőd róm. kath. iskolai könyvtár segélyösszegének utalványozása és özv. Straub Józsefnek segélyezése jöv.

Kucora hidmérleg beszerzése és a vonatkozó szabályrendelet alkotása jöv.

Cservenka szérűskert eladása jöv.

Ujverbász dr. Ott Ferenc munkadíj utalványozása. Főbíróknak kiadott.

Bácskeresztur tankönyvek beszerzési költsége jöv.

Felsőszentiván és Gara községi közmunka mikénti megváltása jöv.

Felsőszentiván csendőrségi istálló bérleti szerződése jöv.

Regőce iskola és tanítói lakás építése jöv.

Gara Babics Lajos segédjegyző szabadsága jöv.

Bácsborsód községi kisbírák és előfogatos drágasági pótléka jöv.

Béreg védőtöltés alapból felveendő kölcsön, 23000 korona jöv.

Csantavér csantavéri h. é. vasut engedélyezésének tonnakilometrius üzletkezelési szerződés elfogadása iránti kérelme jöv.

Béreg a baja-bezdán-zombor apatini h. é. vasut segélyezése. 20,000 korona jöv.

Temerin községi földek bérbeadása jöv.

Magyarkanizsa város határozata a város háza építési munkálatainak vállalatba adása. Államé. hivatalnak kiadott.

Magyarkanizsa szervezési szabályrendelet módosítása és a Fehér Imre részére adott bérlet és a Gyulai János hátralékának törlése jöv.

Zenta egyesekkel kötött szerződésai jóváhagyottak.

Kiszács, Ujszivad, Szilágyi és Dunabölkény az 1909. évi anyakönyvi kivonati díjak hovaforvitása jöv.

Ada az ada-moholi villamossági részvénytársaságnak átengedett terület jöv.

Mohol a Ganz-féle villamossági részvénytársaság és a Pestli kereskedelmi bank között létrejött megegyezés jöv.

Ada a Ganz-féle villamossági r. t. és a Pestli kereskedelmi bank között létrejött megegyezés jöv.

Ugyanaz fogyasztási adókezelők jutalmazása jöv.

Óbecse az alapokból vett kölcsönök kamatainak visszatérítése, a fogyasztási adóbérlő könyvelőjének jutalmazása, a jegyzői irodahelyiségnek átalakítása, a szegényházi lakók ruházattal történt ellátása, a községi épületek tatarozási költsége, a község ingatlanairól szerkesztett telekkönyvi betétek rendezése folytán felmerült költségek, és Sikoparia Dusan segédjegyző drágasága pótléka jöv.

Péterréve anyakönyvi díjak átengedése. Felold.

Óbecse községi szolgák drágasági pótléka, Farkas Jánosné után felmerült szállítási költség leírása, Czvejanov Dina és Herczog Mór esküdték jutalmazása, Varnyu Miklós, Laczkovits Pál kézbesítő drágasági pótléka és a községi szegényházi lakók ellátása jöv.

Mohol Karakás Szimó óvadéknak törlése és Kelemen Ferenc iskolaalap tartozásának törlése jöv.

Martonos a járdák után felmerült költségek jöv.

Turja községi óvónő, községi pénztárnok és községi végrehajtó fizetésének felemelése jöv.

Szenttamás kisegítő irnok segélyezése jöv.

Martonos köröséri meder felmérési költsége jöv.

Mohol róm. kath. és gör. kel. felekezeti sirásóknak díjazása jöv.

Sajkásgyörgye legelőterület bérlete és községi tanerők nyugdíjárulékának a közpénztárból leendő fedezése jöv.

Nádálja községi I. irnoki állásnak segédjegyzői állása leendő átszervezése jöv.

Sajkásgyörgye állami iskolai beiratási díjnak a közpénztárból leendő fedezése jöv.

Tiszakálmánfalva községi alkalmazottaknak a munkásbiztosító pénztárnál való bejelentése és ingyenes népkönyvtár létesítése jöv.

Titel főispáni beiktatási ünnepélyre küldött tagok utiköltsége, dr. Polgár Gusztáv k. orvos fuvarátalánya, községi alkalmazottaknak betegség vagy baleset esetén való biztosítása, 4 mezőri állás szervezése és a vágóhid udvarában téglaburkolat létesítése jöv.

A titeli rétkelző bizottság határozata özv. Prugits Jeca végkielégítése jöv.

A titeli járás összes községeinek határozata a járási kisegítő irnoki állás szervezése jöv. évi 1032 kor.

Zsablya fogyasztási ellenőrök tiszteletdíja jöv.

Ugyanaz a fogyasztási adó mérséklése Felold.

Ugyanaz szegény iskolásgyermek felruházása jöv.

Csurog hullaszállító kocsis beszerzése 1000 kor. jöv.

Ugyanaz az adófékönyvek nyilvánosítási munkálatainak díjazása 200 kor. jöv.

Ugyanaz az 1909. év folyamán anyakönyvi kivonatok és családi értesítők díjai címén befolyt 68 kor. díjnak az anyakönyvvezető részére leendő kiutalványozása jöv.

Ugyanaz a napidijak és utiköltségek jöv.

Dunagárdony a 20 koronás és ezen aluli állami és a 2 kor. 80 filléres utadótételeknek a réti pénzből való fedezése és a fogyasztási adó felesleg hovaforvitása jöv.

Felsőhábol az 5% betegápolási pótdónak a közpénztárból való fedezése. Felold.

Mozsor Avemária Ádámnak adományozott ház hely és a községi alkalmazottaknak betegség vagy baleset esetén félévi javadalmazás megadása jöv.

Nádálja ártezi kut furási költségeknek megtagadása. Uj hat. hozandó.

Sajkásk. községi alkalmazottak betegség vagy baleset esetén való biztosítása jöv.

Zsablya községi iskolába járó tanköteleseknek ingyenes tankönyvekkel való ellátása jöv.

Zsablya járás községeinek határozata a kir. járásbírósnak tkvi hatósággal leendő felruházása 150,000 kor. jöv.

Özv. Háberer Alajosné titeli lakossal kötött szerződés jóváhagyott.

Sajkászentiván iskolatelek vétele felold.

Alsóhábol tankötelesek tankönyveinek a közpénztár terhére beszerzése és községi alkalmazottaknak betegség vagy baleset esetén félévi javadalom megadása jöv.

Boldogasszonyfalva fogyasztási adónak a közpénztárból leendő fedezése, községi felső földek után adók megváltása, egy kisbírói állás szervezése és az 1909. évi községi számadások megvizsgálása jöv.

Csurog egy kisbírói állás szervezése, a mezőőrök és pásztorok díjainak beszédése és a Magyarországi községek szövetségébe való belépés jöv.

Sajkáslak községi iskolák államosítása jöv.

Tiszakálmánfalva kisedővoda fűtési átalánya jöv.

Titel községi rendőrség fizetésének felemelése, a Miksits Markó-féle utca kikövezése, Rozenthal Fülöpné segélyezése, két mély kut furása, Vlach Szevén segélyezése, özv. Santa Eleonóra és Muits Tósa segélyezése, özv. Mihajlovits Szaveta segélyének felemelése, Jerkov Katalin segélyezése, jég beszerzése, Rácz Mária segélyezése, özv. Miksits Istvánné segélyezése, Suvakov Tanasztia segélyének felemelése jóváhagyottak.

Titeli rétkelző bizottság határozata Popov Milorád részére 2000 korona végkielégítés megszavazása, a réti örök javadalmazásának felemelése, az 1909. év végével mutatkozó 910.000 korona réti pénzfeleslegnek a községek között leendő szétosztása jöv.

Zsablya Krga Novák jutalmazása jöv.

Mozsor községi előfogatosok bérének felemelése, Czveity Máté és özv. Bosznity Náta segélyezése jöv.

Nádálja a zsabylai kir. járásbírósnak telekkönyvi hatósággal való felruházása esetén tervbe vett építkezéshez való hozzájárulás, 1909. évi pótköltségvetése, a vármegyei utadónak, fogyasztási adónak stb. közpénztárból való kifizetése, tüzfecskező és gőzfertőtlenítő gépkezelői tanfolyamra való kiküldetés jöv.

Sajkásgyörgye az állami gazdasági ismétlőiskolai tanító pótléka, a községi tanítók írószertalánya, Vrbaski Natália és Ticserics Ferenc tanulók segélyezése, a postamesternek lakbér hozzájárulása Greskovits Henrik szabadsága jöv.

Sajkászentiván a képzési és nevelési alap kamatainak mikénti felhasználása. Felold.

Ugyanaz község összes alkalmazottainak betegség vagy baleset esetén 20 héten át teljes javadalmazása és Ranczinger Ferenc segélyezése jöv.

Dunagárdony a fecskendő kezelési tanfolyamra küldendő egyén költségei jöv.

Felsőhábol Magarasevits Zorka óvónő személyi pótléka, a napidijak felemelése, a községi kiküldöttek zombori uti átalányának megállapítása és az alakítandó önkéntes tűzoltó egylet segélyezése jöv.

Mohol villamos lámpák elhelyezése jöv.

Mozsor új toronyóra beszerzése, tanítói melléképület átvétele és többlet költségei, dr. Benedek Jakab körorvos részére megszavazott tüzfá, az előjáróság fizetésének emelése és községi jegyző személyi pótléka, Sandorov Szávané

részére megszavazott 2 öl tűzifa, Zsivánov György ösztöndíjának felemelése, Kanazir Szlavkó segélyezése, Niksits Péter segélyezése, Jovanovits Mladen kiskoru unokái eltartása, Dombromirov Péter községi rendőr gyermekeinek gyógykezelése és Freiburger Róza szülészeti fizetés felemelése jöv.

Csuróg Moszlovára Szima és társai k. kisbírak földhasznélvezete, Popovits László kat. nyilvántartó fizetési előlege, Rajkov Daniló és társai községi előfogatosok földhasznélvezete, községi favágó és piactisztító fizetésének felemelése és a községi bikaápolók díjainak felemelése jöv.

Dunagárdony iskolai tanterem és tanítói lakok kifestése, Szubotin Mladen segélyezése, községi irtóki állás beszüntetése és aljegyzői állás szervezése, az előjáróság és az összes alkalmazottak napidíjának megállapítása, Tomin Gyóka után maradt kiskoru árvának mikénti segélyezése, Kafity Mladen kisbíró fizetésének felemelése és a községi bíró, albíró, pénztárnok, közgyám és 4 esküdt fizetésfelemelése jöv.

Ugyanaz a letelepülendő idegenekre kiszabandó legelődíj kivétel tárgyában. Felold.

Ugyanaz a községi iskolaszolga fizetésfelemelése jöv.

Ada a község háza és nagyvendéglő villanyvilágítása és a templom mögötti kiserét bérbéradása jöv.

Alsókabol Novkov Milorád tanuló segélyezése és két tanítónó tiszteletdíja jöv.

Boldogasszonyfalva Mirits Boroszláv segélyezése, a Jegricska baran felépült köhid különböző költségei, kertész fizetésének felemelése, réti kutak és itatók jókarbantartása és a vármegyei utadó és orsz. betegápolási pótadónak a közpénztárból leendő fedezése jöv.

Csuróg község főutcájának rendezése, Haiduska Ignác és társa kártalanítása, Vuicskov Mariska segélyezése, községi orvosok fuvardíjátalanynak felemelése, Kalenity Nikola községi kisbíró tiszteletdíja, Hinterlang Borbála községi szülészeti fizetési előlege és marhalevél kezelői díjaknak a községi jegyző részére leendő átengedése jöv.

Csuróg községi előjáróság, segéd és kezelőszemélyzet fizetésének rendezése új hat. hozandó.

Ugyanaz községi s. jegyző és marhalevélkezelő s. jegyző lakbéremelése jöv.

Ugyanaz Kozarcevsz Jován községi lámpagyújtató fizetésfelemelése jöv.

Alsókabol gör. kel. párbér megváltása 1600 K jöv.

Tündéres Jakonits János és Jakonits Jánosné tanítók fizetésének felemelése 200—200 K jöv.

Titel Sajkáslak felé vezető hegyoldal eladása jöv.

Sajkásgyörgye bikaistálló átalakítása jöv.

Zsablyai járás községek határozata az őszi és tavaszi rendes közgyűlések egyöntetű megtartása jöv.

Zsablyai főszolgabírónak jelentése a boldogasszonyfalvai takarékpénztár elnökévé s Trenka Kálmán tb. szolgabírónak ugyanott alelnökké történt megválasztását tud. vették.

Kerény fogyasztási adóellenőrök és artézi kut furatása jöv.

Bácsgyulafalva tűzifecskendő kezelési tanfolyamra küldendő költségeinek megszavazása jöv.

Ószivác »Erzsébet liget« létesítése iratok visszaadattak.

Órszállás italadó ellenőrző közeg alkalmazása és utcáinak, tereinek szabályozása jöv.

Veprőd Faller Alajos dr. jegyző személyi pótléka jöv.

Ada Oravec István községi pótadójának leírása jöv.

Bátmonostor különféle behajthatatlan követelések leírása jöv.

Sajkásgyörgye 1909. évi számadás felülvizsgálati költségeinek fedezése jöv.

Bátmonostor különféle adók szaporodásba hozatala jöv.

Zenta a rendőralap megszüntetése jöv.

Szenttamás behajthatatlan községi követelések jöv.

A bácsalmási és hodsági járásbeli községek összes segéd- és kezelőszemélyzetének kérelme az alkalmazottak helyzetének javítása iránt. Elutasítottak.

Özv. Kónig Gáborné özvegyi nyugdíját megállapították 600 K.

Zsigmond Gónter kérvénye Zsigmond Gyula nyugd. jegyző nyugdíjának folyósítása, illetve annak a külföldön leendő élvezhetésének megengedése iránt. Pártólólag a belügyminiszterhez terjesztetett.

Bács, Palona, Bácsujlak, Bástóváros, Palánka, Derye, Boró, Vajsza és Bogyán községek kérvénye a bácsujfalu—bástóvárosi trvh. utszakasznak a törvényhatóság uthalózatától leendő kihagyása és helyébe a bács—bástóvá-

rosi közutnak felvétele és kiépítése iránt. A kérelem teljesítettik.

Bácsgyulafalva kérvénye a kerény—kosuthfalvai trvh. utszakasznak áthelyezése iránt. Alispánnak kiadott.

Piros kérvénye a piros—ujvidéki közutnak s törvényhatósági közutak hálózatába leendő felvétele és kiépítése iránt. A kérelem teljesítettik.

Dunabököny kérvénye a bástóváros—dunabökönyi közutnak, valamint a dunabökönyi hajóállomáshoz vezető utnak a törvényhatóság uthalózatába leendő felvétele és kiépítése iránt. A kérelem teljesítettik.

Ada kérvénye az ada—topolyai községi közut építési költségeinek 120,000 korona hozzájárulás megadása iránt. A kérelem teljesítettik.

Kishegyes kérvénye a kishegyesi rakodó álmáshoz vezető utnak a törvényhatósági közutak hálózatába leendő felvétele és kiépítése. A kérelem teljesítettik.

Monostorszeg kérvénye a megyei utalpból leendő segélyezés iránt. 3000 korona megszavaztatott.

Fernbach Gyula magyarkezsisai polgári iskolai tanítónak kérvénye tanulmányi ut céljaira segély adományozása. 500 korona megszavaztatott.

Kemény Hermann bácsalmási körállatorvosnak segély iránti kérelme. 121 korona megszavaztatott.

Özv. Bogschütz Józsefné kérvénye kegydíj és nevelési járulék iránt. 360 korona megszavaztatott.

Özv. Németh Lászlóné kérvénye kegydíj és nevelési járulék iránt. 380 korona megszavaztatott.

Özv. Lozsnov Emilné kérvénye kegydíj és nevelési járulék iránt. 300 korona és gyermekeként 60 korona megszavaztatott.

Özv. Parcell Jánosné kérvénye özvegyi nyugdíj, esetleg kegydíj iránt. Elutasított.

Özv. Dajbukát Lukácsné kérelme özvegyi ellátás vagy pedig a férje által befizetett nyugdíjjárulékok visszatérítése iránt. Elutasított.

H I R E K.

Lapunk mai száma a csütörtöki ünnep miatt, amikor a nyomdai munka szünetel, a rendesnél később jelenik meg.

A baja—bezdán—zombor—apatin—szondi vasut, mely egyes községek rideg magartása miatt eddig meg nem valósulhatott immár befejezéshez közeledik. A vármegye legutóbbi közgyűlése ugyanis 980.000 korona *újabb* hozzájárulást szavazott meg az engedélyes Gfrerer, Groszman és Schoch cégnek.

Gróf Leiningen W. Károly szobrára a vármegye 100 koronát szavazott meg.

Ada község jegyzőjének, Aradszky Ulászlónak 500 korona jutalmat szavazott meg. A vármegye e határozatot a jegyző kiváló érdemeire való tekintettel jóváhagyta.

Nyugdíjazott levéltári segéd. Zombory Lajos vármegyei levéltári segédet 1428 koronával nyugdíjazták.

A megyei hírlapiródalom köréből. Az Ujvidéki Napló — mint megirtuk — rövid idő alatt 3 szerkesztőt cserélt. A múlt héten dr. Vermes Imre lépett a lap élére. Ezen a héten azonban elhagyta a lapot; helyébe dr. *Elschléger* Dezső került, aki már egy ízben szerkesztette az Ujvidéki Naplót.

Szkalin Benő nyugdíja. Szkalin Benő volt urszentiváni jegyző a büntelő bíróság több rendbeli cselekmény miatt elítélte. Szkalin ezzel nyugdíjigényét elvesztette. A vármegye azonban humánus szempontoktól vezéreltetve, a magáról megfelekedezett tisztviselőnek évi 864 korona nyugdíjat állapított meg.

A volt hodsági jegyző özvegyének nyugdíja. A vármegye özv. *Szendy* Istvánné 1102 korona évi nyugdíjat és 183 korona gyermeknevelési járulékot szavazott meg.

Tanévzáró vizsga Ujsóvén. Folyó hó 19-én tartotta meg az újsóvéi ág. h. ev. iskola ez évi záróvizsgáit dr. *Wagner* Vilmos kerületi felügyelő világi és *Ott* Fülöp körlelkész egyházi elnökléte alatt nagyszámu közönség előtt. Igazán lelkesítő volt hallani, mily szép magyarsággal adták le a német anyanyelvű apró muzsáfiak okos feleleteiket. A felette szép eredmény Pösch Gottlieb és Schwarcz Miklós tanítók fáradozásait dicséri, kiknek buzgó működését ezuton is figyelmébe ajánljuk a tanfelügyelőségnek. A ritka szorgalommal, szaktudással és páratlan odaadással buzgalkodó tanítók méltán érdemelnek meg az illetékes körök elismerését, kik eme szintizta németajku községben valóban apostolai a magyar kultúrának.

Gondnokság alatt. Angelbrandt Antalné *katymári*, Heinrich János *kerényi*, Listyevity István *zombori* lakosokat elmebetegség miatt gondnokság alá helyezték.

Névváltozások. Lauber Elenthezus *bajai* Lombosra, Rozenzweig Vilmos *zombori* Révészre, Pilischer Imre *óbecsei* Pongráczra változtatták a nevüket.

Házasságok. *Eichardt* Oszkár *bajai* magántisztviselő eljegyezte *Mátyay* Ottika kisasszonyt. *Pirity* Mátyás szentesi szállodatulajdonos feleségül vette *Halász* Herminé Kulán.

Klein Mór szarvasi kereskedő eljegyezte *Darvas* Irén kisasszonyt Óbecsén.

Reiner József Sajkásgyörgyeről feleségül vette *Reiter* Irmát Bácskeresztúrról.

Tenner Lipót Orosházáról e hó 29-én veszi nőül *Fischer* Adél kisasszonyt Ujvidéken.

Jegyespárak figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály özvegye* 30 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

A bácsalmási iparos és Kereskedő ifjak egylete pünkösd vasárnapján rendezett műkedvelői előadáson a következő felülfizetések történtek. Szutrély Lipót 10 K, Bauer Antal 1 K 60, Ambil Lajos 1 K 30, Rabcsák János 1 K 20, Harton András, Schlesinger József, Klein Adolf, Száhl Lajos, Lusztig Kálmán, N. N., Horváth Imre, Albert Márton 1—1 koronát, Heinrich József 80 fill. Patocskai József, Bende József, Schen Rudolf, Vidákovics József 40—40 fill. Steimnitz József 30 fill. Lusztig Jenő, Csendes György 20—20 fill. A felülfizetéseket ezuton is közönetet mond az elnökség.

Csöddök. A szabadkai törvényszék elrendelte a csöddöt Sebők Lajos moholi kereskedő ellen. Dr. *Roffay* János a tömeggondnok. — Az ujvidéki törvényszék pedig Párbarov és tsai palánkai cég ellen rendelte el a csöddöt, s tömeggondnokká dr. Dimitrijevits Sándort nevezte ki.

Halálozás. *Tuschter* József ny. tanító e hó 19-én Regőczen elhunyt. A derék, köztisztletben álló férfit másnap temették el nagy részvétellel.

Tüzoltóság Felsőkabolon. Felsőkabol község tüzoltóság létesítésére 400 koronát szavazott meg. A vármegye a határozatot jóváhagyta.

A jánoshalmi iparos és kereskedő ifjak egylete május 15-én sikerült mulatságot rendezett, melyen felülfizettek: Szutrély Lipót 10 K, Madzinyi Adorján 10 K., Kőpeczky Győző 4 K., Klanszky Ferenc 3 K., Kellner Adolf Budapest, Deutsch H. és trsa Bécs 5—5 kor. Spitzer Károly Baja 4 K., Reich Farkas fia Baja 3 K., Brust Dávid Budapest, Munkó M. és tsa Budapest 3—3 K. Rosenberg Adolf Bácsalmás, Wagenblatt és Henerádi Baja, Pollák Samu, Láng H. fia, Schwarcz L. Budapest, Kolos N. Budapest, Rosenthal Zoltán, Rubenfeld Miksa 2—2 K. Peller Imre 1 K 40, Böhm Emil, Weinberger Jenő stb. 1—1 kor.

A titeli katolikus kör f. hó 22-én a saját helyiségében táncal egybekötött műkedvelői előadást rendezett, mely jól sikerült.

Megverte az apját. Nedelykov Zária titeli lakos — mint levelezőnk írja — a napokban édesatyját, mert ez neki pénzt nem adott, úgy megverte, hogy súlyos sérülést ejtett rajta. Az elvetemült ember azzal védekezik, hogy ittas volt.

Vértesi Károly a 48/49-es honvéd-egylet nagygyűlésén. Az 1848/49 es honvéd-egyletek országos nagygyűlést követő diszes banketten fölszóltat *Vértesi* Károly, a Bácsmegeyi Irodalmi Társulat elnöke, kitűnő tollu utirajz-író és a következő szép, magasan szárnyaló gondolatokkal telített beszédben emlékezett meg a dicső korszak még élő vitézeiről:

Régi dicső 48-as honvédek!
Mindig öröm kél a lelkemben, ha a régi, jó magyar honvédek közül csak egy hőst is látok. Örömmünnepe támad a lelkemnek, ha a dicsőséges honvédek társaságában lehetek. Megujul ilyenkor előttem a nagy idők legszebb képe, emléke.

Akkor, megrengett a föld a lábuk alatt, amerre jártak mindenütt. A hazafiak és honleányok millióinak az ajkán buzgó ima fakadt, a seregek legfőbb urához szállt az, hogy a magyar hadak győzzenek. A hadak pedig szuronyt szegezve az erőnek biztosságával haladtak előre, vitézkedtek, csodát műveltek a várfalon, hidon, síkon egyaránt. Az utjuk olyan volt mint azé a kóbor égitesté, mely kifordult a helyéből, eltért a pályafutásának az irányától és amerre a magasságos és mélyeséges égen végigfutott fényes sávot hagyott maga után hátra.

Clio, a történelem muzsája is éppen olyan égitüneményyszerű betűket vetett mikor a magyar

honvédek cselekedeteit írta meg azok legdicsebb hőstetteit jegyezte fel az utókoroknak.

Xerxesz, a nagy serege fölött hatalmas ur, sirt a bánatában, mikor hadának a pusztulását látta. A magyar honvédsereg még nem pusztult el, él, az idő lassanként örli meg azokat, kiket a nagy tulerő sem birt megsemmisíteni. Életerejé fel-felvirran tevésben az egyesnek, a hazafias emlékünnepeken pedig az összesnek.

Boldogok, akik még láthatják a régi, dicső honvédeket, ha öreg, ha beteg, ha erőfogyottan is, mert addig a hazafiság ki nem vesztet a magyar szivekben, amíg Önökben, tiszteltreméltó honvéd urak, itt van a példát mutató élőkép. Még el sem tűnt a maradék és az idejük máris legendássá vált.

Az újkor szelleme, az új irányt követők, mind, mind meghajlítják zászlójukat a régi honvédek előtt. A köz, köznapon is ünnepli őket, a történelem pedig dicsőíteni fogja őket, »míg a világ lesz«.

Hogyne ünnepelné őket az új Magyarország, hiszen annak a mostani alapját ők vetették meg. Mindnyájan ünnepelünk ezen a május 21-iki nagy napon! Egyesek, egyesületek és a sajtó, emlékezésbe hozzák a nevüket, tettüket. Amikor pedig önök ünnepelnek uraim, igazán jogosan ünnepelteknek.

Én szerencsés, ki a nagyidők dicsőítése révén, a nagyidők nagyjaival lehetek, azoknak az uri társaságában történeti órát élhetek. Adassék kérem nekem a szó, ajkamon sok jó kívánsággal állok elő. Kérem az összes földi seregekkel a leghatalmasabb menyébéli Urát, az élet adóját és meghosszabbítóját, hogy a régi, dicső honvédeknek ezt a maradék táborát még sokáig, igen sokáig éltesse. Éljen Balogh Sándor dr. honvéd-egyesületi elnök. Éljenek az itt együtt levő hősök valamennyien. Kívánom, hogy minden egyes 48-as magyar honvéd, a sors szele bármerre hánnya, ha a hivatása szerte is zilálta, legyen bár az ő- vagy új világban, még sokáig éljen!

Fizetéképtelenségek. Az újvidéki Fischer és tsa cég fizetéképtelen lett. 37.000 koronával tartozik. Az aktívák 28.000 koronára rugnak. Minden jel arra vall, a kiegyezés létre fog jönni, jóllehet az egyik hitelező akadályt gördít ez elé.

Kastner J. újvidéki ruhakereskedő, ki nemrég lett fizetéképtelen, 30 százalékot ajánl hitelezőinek, akiknek egy része azonban 60 százalékot kíván. Az egyezkedés tehát nehézségekbe ütközik.

Scheim A. zentai rövidárkereskedő értesítette hitelezőit, hogy tartozásait nem tudja kifizetni. Az egyezkedések folyamatban vannak.

Guttman R. és tsa szablayi cég fizetéképtelenséget jelentett.

Németpalánkán. Torbarov és társa cég fizetéképtelen lett.

Szabadkán. Fekete Endre kereskedő szüntette be fizetéseit.

Zentán. Pechaim A. (Amália) 20.000 koronával tartozik, a vagyona ezzel szemben 7000 korona. Így tehát aligha lesz egyezés.

Zsablyán. Guttman R. és társa 55.000 koronával tartozik. Ezzel szemben ingatlana, raktára és künlevőségei 38.000 koronára rugnak.

Tüz Szilágyiban. 12-én hajnalban 1/2 2-kor Korszós József jegyző udvarában tűz ütött ki, de nagyobb kár nem történt, mert a kellő időben érkezett tűzoltók, kevés fáradsággal lokalizálták a jekevesztett elemet. A csekély kár, biztosítás után, megtérül.

Községi rendőrök viselt dolgai. A felsőbácskai társadalom egyik vezető tagjától kapjuk a következő sorokat: Egyik mélykúti községi rendőr társával együtt az éjjeli órákban az utcán portyázva, a községben mint büntetett életűnek ismert fiatallembert kiabálás miatt állítólag rendreutasított, ebből összetűzés támadt, a zajra és kiabálásra a fiatallembert öreg, összetöppördött szülei álmaikból felriadtak és fiuk segítségére kisérték lakásukból; a házuk előtt levő és fiukkal birkózó rendőrök megtámadták az öregeket is s azok sérülést szenvedtek, miközben az egyik rendőrtől elvették a patrolláskáját. Hatóság elleni erőszak büntette miatt állottak tehát a rendőrök panaszára a szabadkai királyi törvényszék előtt az öregek és fiuk. A védőügyvéd előadta, hogy a polgárok költségén szolgáló rendőrök nem azért vannak szolgálatra felfogadva, hogy úgy, mint a jelen esetben is, békés polgárok házában az alvókat felriasztva, saját udvarukon támadják meg a polgárokat, brutalitást fejtenek ki és a rendet megzavarják, hanem igenis, hogy a rendet őrzik és fentartsák. Ahelyett, hogy a határt, a vetéseket, a közvagyonot őrzik, elbizakodottan rakoncátlanok, a községekben ők magukat a legnagyobb uraknak tartják, kik a békés polgárokat kutyába se veszik, hanem mintha azért volnának a világon, hogy a korcsmában ők is duhajkodjanak, a békés polgárokkal hatalmukat éreztessék, ok nélkül a polgárokat jelentgessék s azoknak fölösleges költségeket okozzanak ok nélkül. A törvényszék elfogadta a védőügyvéd előterjesztését, a vádlottakat fölmentette s a panaszosokat elutasította. Helyesebb is volna, ha a községi elöljárók jobban megválasztanák a rendőri legénységet és azokat kötelességükre jobban kioktatnák és iskoláztatnák, azonkívül foglalkoztatnák, nehogy minden cél nélkül olyan járkálókat végezzenek, aminek nincs semmi értelme. Elrendelő volna, hogy helybeli rendőrt ne válasszanak, mert a sok rokon és sógor akadályozza a községi rendőrt hivatalos kötelességének hűség és igazságos teljesítésében. Addig is, míg a vidéki rendőrség valamikor államosíthatni fog, ki kellene mondani a községi rendőröknek egyik községből a másikba való áthelyezhetőségét szolgálati érdekből.

A villámcsapás különös utja és hatása. Balatinác József hercegszántói lakos házat — mint levelezőnk írja — a legutóbbi heves zivatar alkalmával villámcsapás sújtotta. A villám a parasztház kéményének oldalán lyukat tört magának és így a kéménnyiláson át a nyitott és le nem padlósolt konyhába jutott. A konyhában ült az öreg gazda egyik fia, aki a vakító fény elől a szobába futott. Erre a konyhában a villám két részre szakadt; az egyik rész a konyhából jobbra a menekülő ember után a nyitott szoba ajtón az utcai szobába furódott és egyenesen az ajtóval szemközt falba hatolt, utját a falról lerepesztett tapasz jelezte, utjában a falon függő képet összevissza repesztette, a kép rájárási égési nyomokat hagyott, innen a fal mentén a padlásig felemelkedett s ott átrepesztve a falat, utat tört magának az utcára a szabadba. A villám másik része a konyhából balra a konyha mellett levő istállóba, innen az istállóhoz hozzáépített szobába, onnan a szoba mellett levő konyhába, onnan a szomszédos másik szobába hatolt a falakon át a padlózattal mentén, végre a földben eltűnt. Az istálló melletti szobában a gazda egy másik fia kis széken ülve (alkonyat lévén) lámpa mellett vacsorázott, mellette a kemence padkján ült egy 3 éves kis fiú. A fiúcska elmeséli, hogy valami cik-cakkos fényt látott a szobában kóvályogni, a vacsorázó apa nem látott semmit, el volt foglalva az evéssel, hanem egyszerre érezte, hogy valamitől elnehezedett és nem tud szólni és hogy kis székét, melyen ült, vele együtt valami erő az asztalhoz csapta, mert asztal mellett ült. Végre megszabadult a lidércnyomástól és megszólalt: »Jaj Istenem, nincs már semmi bajom!« Az utolsó szobában széken ülő harmadik fia a gazdának meztelen lábujjain érzett zsibbadást és bizsergést, közben villámfényt látott, mire csakhamar eltűnt minden. Mindezen személyeknek az ijedtségen és félelmen kívül semmi bajuk nem történt.

KÖZGAZDASÁG.

A Délvidéki Földművelési Gazdasági Egyesület a vármegyétől anyagi támogatást kért. A kérelmet elutasították, mert a vármegyének megvan a maga egylete, melynek óriási támogatást juttat.

Palánka a háziipar támogatására 100 koronát szavazott meg. A vármegye a határozatot jóváhagyta.

Szeghegy országos vásár iránti kérelmét a vármegyei közgyűlés pártolólággal terjesztette a miniszteriumhoz.

Heti piac Béregen. A béregi községi képviselőtestület legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy szerdai napon egyszer hetenként helypénzzel össze nem kötött heti piacot létesít Béreg községben. A képviselőtestületi határozatot jóváhagyás céljából Bács-Bodrog vármegyéhez terjesztették be. Az új heti piac létesítése nagyban hozzá fog járulni a különben igen csendes község forgalmának élénkítéséhez.

Sertés kiviteli tilalom Bácsme gyéből Horvátországba. A sertésvesz elhurcolása miatt tilos a sertéseknek Horvátországba való bevitelére a következő bácsme gyei járásokból: A bácsalmási, hodsági, újvidéki, topolyai, kulai, óbecsei és zombori járásból, valamint Szabadka város VII. egészségügyi kerületéből.

Nagy jégeső. Titeli levelezőnk írja: Folyó hó 20-án Perlasz, Rudolfsnád, a szerémsze gyei Szlakamen községben és határain, valamint a titeli határban a Tisza torkolatánál fekvő csajkás-

régi földekből mintegy 1000 holdat tyuktojás nagyságu jég teljesen elvert. A kár óriási.

Az apatini országos vásárt, mely a rossz időjárás miatt május 2-ikéről elmaradt, — a kereskedelmi miniszter engedélyével június 13. tartják meg.

Szerkesztői üzenetek.

N. D., Zombor. A legnagyobb választószaporulata Magyaroké van. Ebben a városban a választók száma 1905-től 1910-ig 798-cal emelkedett; tehát majdnem 100%-kal.

D. J., Ujsóvár. Már többször megüzentük, hogy a nekünk szóló leveleket ne Zomborba, hanem budapesti címünkre, (Terézkörut 2.) küldje, mert különben napokkal elkésve kapjuk kézhez.

V. J., Csurog. Köszönet.

H. T., Ily esetben legcélszerűbb bemenni Zomborba, s ott személyesen elintézni.

W. N., Budapest Árpád-u. R. J. bajmoki állomásfőnöknek hozzánk juttatott levelét hétfőn az Ön címére továbbítottuk.

R. Z., Szeged. Budapest, Rózsá-u. 78. Önnek is szól a fenti üzenet.

Sz. K., Baja. Köszönjük. Nem kérünk belőle. Ezt a módját kerülni akarjuk.

Polgári Casino Zombor. 1905-ben 322 szabad elvűpárti, 238 függetlenségi, 44 diszidens, 37 néppárti, 19 újpárti, 46 nemzetiségi 71 szocialista, 4 demokrata, 32 pártion kívüli jelölt lépett föl. Az 1.056,664 választó közül leszavazott 807.025.

Kerénykerületi tudósító, Zombor. Egy részét ki kellett hagynunk, mert közvetlenül az illető helyről is kaptunk referádát. Köszönet.

M. R. J. Szokatlan volt, azért intézkedtünk másként. A másik hibát sajnáljuk, de ilyenkor megesik; egyébként észrevétlen és lényegtelen.

Levelező, Zsablya. Irni fogunk.

Levelező, Titel. Most nem intézkedhetik. A választások után.

K. E., Bezdán. Ez uttal legjobb akaratla se lehetett, mert a politika sokat kiszorít. Egyik közelebbi számunkban.

Dr. F. J., Óbecse. Levélben válaszolunk. Ezennel megállapítjuk, hogy a legutóbbi vezércikkbe hiba csuszott. Helyesen így olvasandó: „Az önálló bank lehetetlen időben való föllállításának köpenybe burkolózva.”

K. L., Nagybaracska. Lapunk mai számában megtalálja a fölvilágosítást.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

Johannes Hüber a kath. népszövetség hátramosztója a Christliches Volksblatt legutóbbi számában, a Küllödön tartott kortesbeszédére tett megjegyzésemet olyan jelzővel illeti, amilyenre csak oly vigécek tarthatnak igényt, mint ő maga, a ki a keresztényi szeretetet oly példásan hirdeti lapjában, hogy egy emberevő hottentottától lehetne csak elvárni. Nem, jó uram így nem hódítunk a keresztényi szeretetre, midőn gyűlöletet hirdetünk és tüzet okádunk minden ellen, a mi az ön egyoldalú nézetével nem egyezik.

De talán ön is talál egyeseket, mint az én emberem, egy itteni lakós, kit beperelték tüzbiztosítási váltója miatt s midőn láttam, hogy azon biztosítási társulatnak itt nincsen ügynöke, csodálkozva kérdeztem, hogy kerül e társulathoz. Erre elmondja, hogy itt járt egy vigéc és az mindent megígért, azért biztosított nála; — de miért nem biztosítja házat itteni ügynököknél, De hát — válaszolja — mikor olyan becsületes kinézése volt.

Tehát — mondom — az ittenieknek nincs becsületes kinézésük?

Különben ne képzelje be magának, hogy az utleveleket ön állítja ki a — menyországba.

Küllöd, 1910. május 24.

Gáspár Vendel,
jegyző.

14842. szám

alisp. 1910.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

Versenyárgyalási hirdetemény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t. cz. alapján kiépítendő

bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut Ókér—Temerin—Boldogasszonyfalva—Zsablya

között elvonuló 43-969—60., 63—68. és 70—76.107 km. szakaszain vállalatban teljesítendő munkálatokra vonatkozólag mult évi november hó 30-án megtartott versenyárgyalásra beérkezett ajánlatok egyikét sem fogadván el, ezen építési munkálatok biztosítása céljából ezennel újabb nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetek.

1. Ezen utépitkezésnél a következő munkálatok fognak vállalati uton végrehajtani:

- a) földmunka;
- b) terméskő, zuzott kavics, kötő- és fedő anyagok termelése, vasuti vagy vizi szállítása, ki- illetve lerakása, az uttestre való kifuvározása, és a kőpálya előállítása (utszekerény kiemelés, kavicssterítés és padkarendezés) valamint a lejárók burkolása;
- c) műtárgyak (betoncső átereszek) és uttesttartozékok (korlátok, kerékvető stb.) előállítása.

Ezen munkacsoportok mindegyikére külön-külön is lehet ajánlatot tenni, de az egész munkálatra együttes ajánlat is tehető.

2. Az a) alatti munkacsoport teljesítésének határideje: 70 nap;

a b) alatti munkacsoport teljesítésének határideje: 180 nap;

a c) alatti munkacsoport teljesítésének határideje: 20 nap; vagyis

az összes vállalati munkák teljesítésének határideje: 270 nap.

A munkák teljesítésének határideje a munkaátadás napjától számítottatik. A megállapított határidőkbe a november hó 1-től márczius 31-ig terjedő téli időszak nem számítottatik be.

3. Az ajánlatok egységárrakkal teendő; százalékos árengedményt, vagy felülfizetést tartalmazó ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott, kellően felszerelt és pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett, közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

„Bács-Bodrog vármegye Alispánjának — Zombor.

Ajánlat a 14842. alisp. 1910. számú versenyárgyalási hirdetésben a bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut 43-969—60.,63—68. és 70—76.107. km. szakaszaira vonatkozólag kiirt utépitési munkálatokra.

A kőanyagokra csakis a költségvetésben és a vonatkozó részletes feltételek 22. §-ában körülirt minőségű kőekkel tehető ajánlat. Az ajánlattal együtt a felajánlott kőanyagból (terméskő, kavics, zuzalék, homok) az ajánlattevő pecsétjével ellátott 2—2 darab minta is bemutatandó. Amennyiben a bemutatott kőanyag a budapesti kir. József műegyetem laboratóriumával kapcsolatos kísérleti állomás által már megvizsgáltatott, az ajánlathoz ezen hivatalos vizsgálatról kiadott bizonyítvány hiteles másolata is csatolandó.

Az ajánlathoz továbbá az ajánlati költségvetés is csatolandó lesz, melybe az egységárrak az e célra szánt rovatokba bevezetendők és azok végösszege is feltüntetendő. Az ajánlati költségvetés összefüzendő és aláírandó, az fűző zsinór vége pedig lepecsételendő. A kiírási művelethez a hivatalos költségelőirányzat csatolva nem lesz és az pályázók által be nem tekinthető.

A kőanyagok (terméskő, kavics, zuzalék) szállítására vonatkozólag a m. kir. államvasutak vonalain a beruházási utépitkezések kőanyagaira érvényben levő viteldij kedvezmény vállalkozónak is biztosítottatik, azzal a kikötéssel, hogy az anyagok 400 tonna rakománnyal terhelt zárt vonatokban szállítandók.

Ezen körülmény ajánlattevők által a kőanyagok egységárainak felajánlásánál figyelembe veendő.

Az ajánlattal bemutatott kőminták mindegyike kellően felragasztott címkével látandó el, melyre vállalkozó neve (cége) és a kőminta, származási helye tisztán és olvashatóan feljegyzendő.

4. Az ajánlatok Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalánál (Zombor, vármegyei székház, I. emelet, közigazgatási iktató)

1910. évi június hó 14-ik (kedd) napjának délelőtti 9 órájáig

adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

5. **Bánatpénzül** készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban az ajánlati költségvetés végösszegének 2%-a legkésőbb

1910. évi június hó 13-ik (hétfő) napjának déli 12 órájáig

jelen hirdetemény számára való hivatkozással a zombori m. kir. adóhivatalnál teendő le.

Az adóhivatali letéti nyugta, vagy közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénzt, még pedig sem készpénzt, sem értékpapirt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

6. A versenyárgyalás Zomborban, a vármegyei székházának I. emeleti kistermében

1910. évi június hó 14-ik (kedd) napjának délelőtti 10 óraker

fog megtartani; a versenyárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek

7. A munkálatokra vonatkozó általános és részletes feltételek, tervek, az ajánlati költségvetés és az ajánlati minta a zombor m. kir. államépítészeti hivatalban jelen hirdetemény közzététele napjától az ajánlatok benyújtásának hatáidejéig a rendes hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Az ajánlati minta az ajánlati költségvetés nyomtatványai ivenkint 30 fillér árban a közigazgatási kiadóhivatalban (vm. székház II. emelet) a hivatalos órák alatt a vármegyei kiadótól szerezhetők be.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Azon pályázók, kik a szóban levő ipari munkálatok teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

10. A munkálat elnyerője — az ide vonatkozó munkafeltételek értelmében — annak teljesítéséhez hazai és pedig első sorban magyar honos műszaki erőket, tisztviselőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartozik alkalmazni; a munkálatához szükséges anyagokat pedig teljesen a magyar szent korona országai termelése és ipara révén tartozik beszerezni.

Ezen kötelezettség teljesítésére nézve minden tekintetben a közszállítási szabályrendelet ide vonatkozó határozmányai irányadók.

11. Azon pályázók, kik eddig Bács-Bodrog vármegye törvényhatóságával üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességeiket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

12. A munkálat odaitélése felett a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur végérvényesen dönt, aki a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választ.

Zombor, 1910. évi május hó 6-án.

Alispáni szék üresedésben:

Michailovits,

vm. főjegyző.

1151. sz./1910.

Pályázati hirdetés.

Megbetegedés folytán **Kátyon** ideig-
esenen üresedésbe jött

irnoki állásra

ezennel pályázatot hirdetek 3 havi időtar-
tamra, 4 korona napidij mellett. — Az állás
megüresedése esetén a megválasztás kilá-
tásba helyeztetik.

Felhivatnak folyamodók, hogy kérvé-
nyüket azonnal a község előljáróságánál
nyujtsák be, adóügyben jártasok előnyben
részesülnek.

Káty, 1910. május 12.

Szaich Gyula,
jegyző.

2—2

Marity Rada,
bíró.

956. szám/1910.

Pályázati hirdetmény.

Torzsa községben lemondás folytán
megüresedett s évi 600 korona fizetéssel,
felszereléssel és 80 korona ruhaátalánnyal
javadalmazott

gyalogrendőri állásra

folyó évi május hó 29-iki határidővel
pályázatot hirdetünk.

Pályázókat felhívjuk, hogy az életkor
igazolására kérvényükhöz születési kivona-
tot csatoljanak.

Sajátkezüleg irandó kérvények a község
jegyzőjénél és személyesen nyujtandók át,
mert a személyesen nem jelentkezők figyel-
men kívül maradnak.

A német nyelv bírást megkivánjuk.

Torzsán, 1910. május 13-án.

2—2

Előljáróság.

FINOMMÁ TESZIK A NŐT

KAPHATÓK MINDENÜTT

Gyártja: **Vöröskereszt gyógyszer-
tár UJPESTEN.**

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalba
Budapest, Teréz-körut 2.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1910. május 1-től.

Budapestről Szabadkára. D. e. 7:10 (gyors)
7:45, — d. u. 2:20; 3:20 (gyors) 6:25 és 10:10.
Szabadkáról Budapestre. Reggel 4:50. D. e.
8:43, 9:50 (gyors). d. u. 2:07, 6:37 (gyors) és
éjjel 11:50.
Zomborból Szabadkára. Reggel 5:05, d. e.
8:09 (gyors) 11:30, d. u. 4:25 (gyors) és este 8:59
órákor.
Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, d. e.
10:25 d. u. 1:45, 6:55 (gyors) és 7 órákor.
Zomborból Óbecsére reggel 3:10 7:51 és
d. u. 4:35.
Óbecséről Zomborba 3:44 9:10 reggel, és
2:33 d. u.
Ujvidékről Zombor—Bajára reggel 2:07 és
7:51 órákor és d. u. 1:55.
Bajáról Zombor—Ujvidékre reggel 4:00 és
7:22 és d. u. 1:15.
Ujvidékről Títelre reggel 6:54 és d. u. 5:25.
Títelről Ujvidékre reggel 3:32 és d. u. 1:15.
Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel
7:10, d. u. 3:20 és 7:47.
Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3,
8:18 és d. u. 2:35.
Szabadkáról Óbecsére reggel 4:37, d. e.
11:43 és d. u. 1:38.
Óbecséről Szabadkára. reggel 4:10, d. e.
7:26 és d. u. 1:10.
Szabadkáról Bajára reggel 4:33, d. e. 10:32,
d. u. 1:57 és 7:05.
Bajáról Szabadkára reggel 5:51, d. 10:05,
d. u. 3:28 és 7:18.
Óbecséről Ujvidékre reggel 4:20, 9:45 és d.
u. 3:45.
Ujvidékről Óbecsére reggel 4:32, 9:15 és d.
u. 4:53.
Halasról Bácsalmás—Regőczére reggel 3:46,
d. u. 12:27 és 6:17.
Bácsalmásról Halasra reggel 3:42, d. e. 12
és d. u. 9:00.
Bácsalmásról Regőczére reggel 6:16, d. u.
3:30 és 8:25.
Regőczéről Bácsalmásra reggel 2:25, 9:40
és d. u. 6:45.
Szabadkáról Szegedre reggel 6:15 és 9:44,
d. u. 1:50, 6:53, 8:35, 11:05.
Szegedről Szabadkára reggel 3:05, 7:48, d.
e. 11:30 és d. u. 3:12, 4:55, 6:34, 10:20.
Szabadkáról Cserevénka—Ujgombosra reggel
4:30, d. u. 3:10, 7:10.
Ujgombos—Cserevénka Szabadkára reggel
d. e. 10:40, d. u. 4:00.
Szegedről Zentára reggel 4:20, d. u. 1:34.
Zentáról Szegedre reggel 6:30, d. u. 3:30.
Ujgombos—Bácsordas—Palánka reggel 4:58,
d. u. 8:56.
Bácsordasról Palánkára 7:40 este.
Ujpalánka—Bácsordas—Ujgombos reggel
5:00, d. u. 12:53, 5:33. 3—1

729—1910. szám.

Ujabb árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogvármegyei **Madaras** község-
ben az elemi iskolák kibővítéséhez szükséges 2

KULCSÁR ÉS TÁRSA

mázoló-, fényező- és díszítési műintézet

BUDAPEST, VIII., REVICZKY-TÉR 4. SZÁM.

Elvállalunk mindenféle **festészeti,**
mázolósi és **kárpitozási** (tapeta)
díszítő munkálatokat, a legmodernebb ki-
vitelben, **kastélyok, villák** és **la-
kások** számára. — **Kávéházak** és
éttermek díszítése tekintetében szak-

ismeretünk különleges. A főváros leg-
nagyobb kávéházainak díszítési munká-
latait a mi cégünk végzi. — A **Nem-
zeti Szalon** és a **Szent-István-
Társulat** termeit is mi díszítettük.

Mintákkal és költségelőirányzattal ingyen szolgálunk.

uj tanterem és az **iskolához** szükséges
mellékhelyiségek

építési munkálatainak

biztosítására folyó évi április 27-én tartott ver-
senytárgyalás eredményre nem vezetett, miért is
1910 évi június hó 11-én d. e. 9 órára
ujabb árlejtés hirdettetik.

A 2 új tanterem és melléképületek felépi-
tésére a költségvetés szerint 26700 korona 61
fillér van előirányozva.

Bánatpénz 5%.

Feltételek, műszaki rajzok és költségveté-
sek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt
megtekinthetők.

Madaras, 1910. május 17.

Vidakovits Balázs

jegyző.

Varga Adám

2—2
bíró.

Leány-internátus Zentán.

Az **ENDREINÉ-féle leányinter-
nátusa** (nevelintézet) Zentán
nyilvános jogu polgári iskola.

Magyar, német, francianyelv
= kötelező tantárgyak. =

Továbbképző. Könyvelés-, gép- és
gyorsírási tanfolyam. **Szakoktatás.**

Zene, festés, ipartanfolyam.

Családias, gondos nevelés. Kifogás-
= talan ellátás. Korlátolt létszám. =

Internátusi évi díj 600 K.

Elemi iskolásoknak 500 K.

Részletes értesítő (prospektus) kívánatra.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GŐZFÜRDŐ:

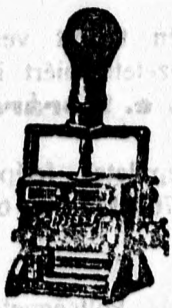
Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig,
szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken
mindig délután fél 2 órától 6-ig.

**Kitünő masszázor és elsőrendű
tyukszemvágó a fürdőben.**

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap
vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg vízmedence naponta kétszer
kimosva és állandóan friss víz.

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsénymókat, keletbélyegzőt, számozógépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyantabélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bácsmegeyi Gazdaszövetég szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hoffman Mihály Özvegye

== Lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

A magyar királyi államvasutak gépgyára vezérügynökségének képviselete:

Guba és Fazekas, Szabadka.

Ajánlja Kühne-féle »Campbell« altalajtömörítőit, »Atom« porszívó gépeit, »Millenium« fűkaszáló és aratógépeit, »Massey Harris« legkitünőbb szerkezetű amerikai kévekötő aratógépeit.

Szénagyűjtő gépeket egészen acélból, **amerikai tárcsás boronákat, benzinmotorokat** és Geyer-féle **nyersolaj-motorokat**, kedvező felételek mellett.

Állandó géпкиállítás!

Állandó géпкиállítás!

Ujvidéki városi ártézi jódosfürdő

biztosan gyógyít csuzt, köszvényt, ischiászt, görvélyt és mindenféle vérbetegséget.

Délmagyarország legtökéletesebb és legmodernebb vizgyógyintézete.

Egész éven át nyitva.

← Kérjünk prospektust. →